

FESTE
LANDSKAP • ARKITEKTUR

Storekvina stasjon

MULIGHETSTUDIE 2023 - 2024

Tittel:

Mulighetsstudie Storekvina stasjon

Forfattere:

Tone Telnes, David Fjågesund, Sigurd Aanby

Dato:

27.05.2024

Oppdragsgiver:

Kvinesdal kommune

Kontaktperson:

Mari Omland Egeland

Prosjektgruppe:

- Kvinesdal kommune v/Mari Omland Egeland, Chris Michelsen, Tor Arne Eiken
- Agder fylkeskommune v/Diderik Cappelen
- Feste Landskap•Arkitektur v/David Fjågesund, Sigurd Aanby og Tone Telnes

Prosjektoppsummering:

Opprusting, sentrumsutvikling og fortetting

Framsideoillustrasjon:

Toget stopper ved Storekvina stasjon (foto Sigurd Aanby)

Prosjekttema:

- Estetikk og byggeskikk
- Attraktivt nærsentrum
- Bolig- og næringsutvikling
- Uformelle møteplasser
- Grønnstruktur og potensiale for friluftsliv langs elva
- Reiseliv
- Videreutvikling av stasjonsområdet
- Universelt tilrettelagte møtesteder

Produsert av:

FESTE LANDSKAP • ARKITEKTUR

Tordenskioldsgate 6, 3921 Porsgrunn

Tlf: + (47) 35 93 02 10

www.feste.no

sor@feste.no

INNHold

INNLEDNING s. 5

- Kort om oppdraget s. 6

KARTLEGGING s. 8

- Stedets fortellinger..... s. 10
- Stasjonen s. 13
- Gata og husa s. 14

ANALYSE s. 17

- Landskapsrammene s. 18
- Stedets hovedelementer s. 19

MULIGHETER- INSPIRASJON s. 23

- Stedets muligheter s. 24
- Bruk av stasjonen s. 25
- Handel og aktivitet s. 26
- Festival- eller markedshall s. 27
- Gata s. 28
- Øyene og elva s. 30
- Gangforbindelse og turmål s. 31

INNSPILL OG MEDVIRKNING s. 32

LØSNINGSFORSLAG FOKUSOMRÅDER s. 42

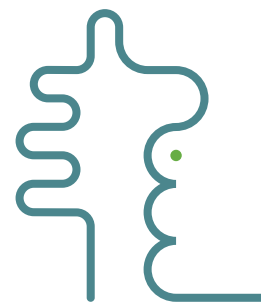
- Situasjonsplan Storekvina stasjon s. 43
- Stasjonsområdet og butikken s. 44
- Hovedgata s. 48
- Gården til Bjarne Røynestad s. 50
- Øyene og elvelandskapet s. 53
- Badeplassen s. 57

FORMINGSVEILEDER s. 61

- Bebyggelsen i gata s. 62

VEGEN VIDERE s. 76

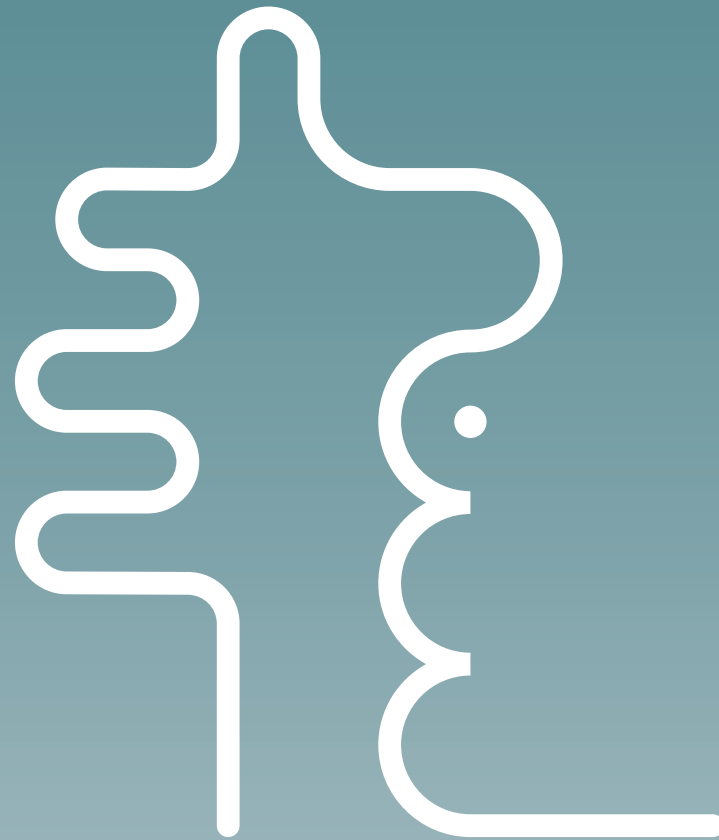
- Stedsutvikling s. 77
- Støtteordninger s. 78
- Forbilder/Referanser s. 79

Mulighetsstudien skal belyse potensialet for boligbygging, næringsutvikling og turisme rundt Storekvina stasjon. Hva må til for å utvikle et knutepunkt, styrke nærsentrumet og gi bolyst? Estetikk, byggeskikk og gjenbruk av bygg er viktige fokusområder.

FESTE

INNLEDNING

KORT OM OPPDRAGET

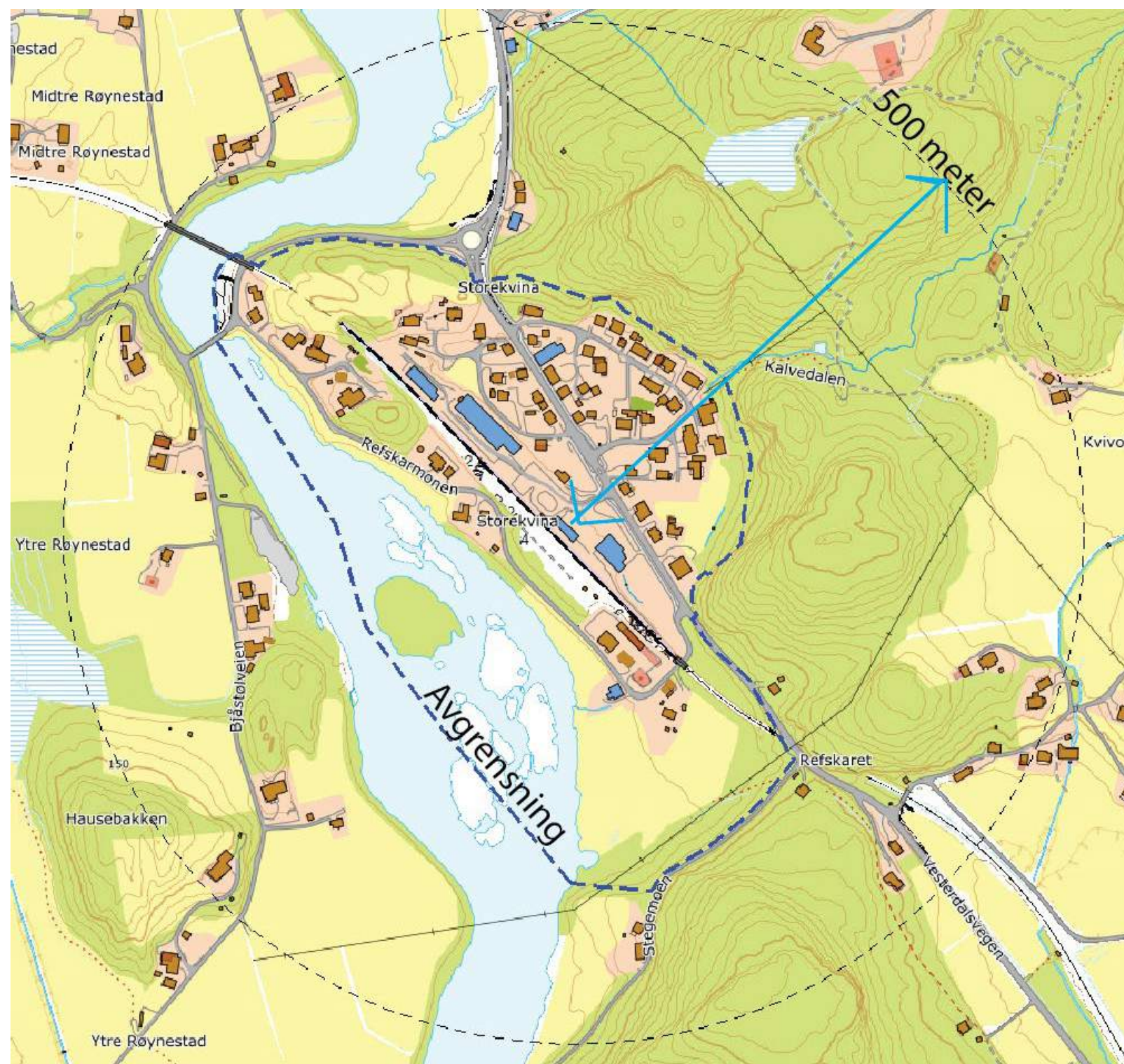
Kvinesdal kommune ønsker en utvikling av Storekvina stasjon og området rundt. I den forbindelse er det utarbeidet en mulighetsstudie som skal komme med forslag og gi inspirasjon til en mulig fremtidig utvikling. Arbeidet med mulighetsstudien er støttet av Agder fylkeskommune og de deltar også i prosjektgruppa sammen med kommunens representanter og landskapsarkitekt og arkitekter fra Feste Landskap • Arkitektur.

I bestillingen står det at mulighetsstudien skal være ferdigstilt senest 01.06.2024 og inneholde m.a. følgende:

- Oversiktsplan for planområdet.
- Visualisering og løsningsforslag for følgende fokusområder: Hovedgata med bebyggelsen langs fylkesvegen, jordene mot elva på gården Refskarmonen, badeplassen, stasjonsområdet og området ved butikken.
- Enkel byggeskikkveileder med fokus på bebyggelsen langs hovedgata.
- Beskrivelse av tiltakene.
- Forslag til videre arbeid: hvordan realisere tiltak.

Arbeidet har hatt fokus på bevaring av bebyggelse og utvikling med utgangspunkt i stedets identitet og kvalitetene som finnes her. Til grunn for arbeidet ligger innspill som kom gjennom folkemøtet i kulturhuset den 23.11.2023 og påfølgende møter med grunneiere, næringsaktører og prosjektgruppa.

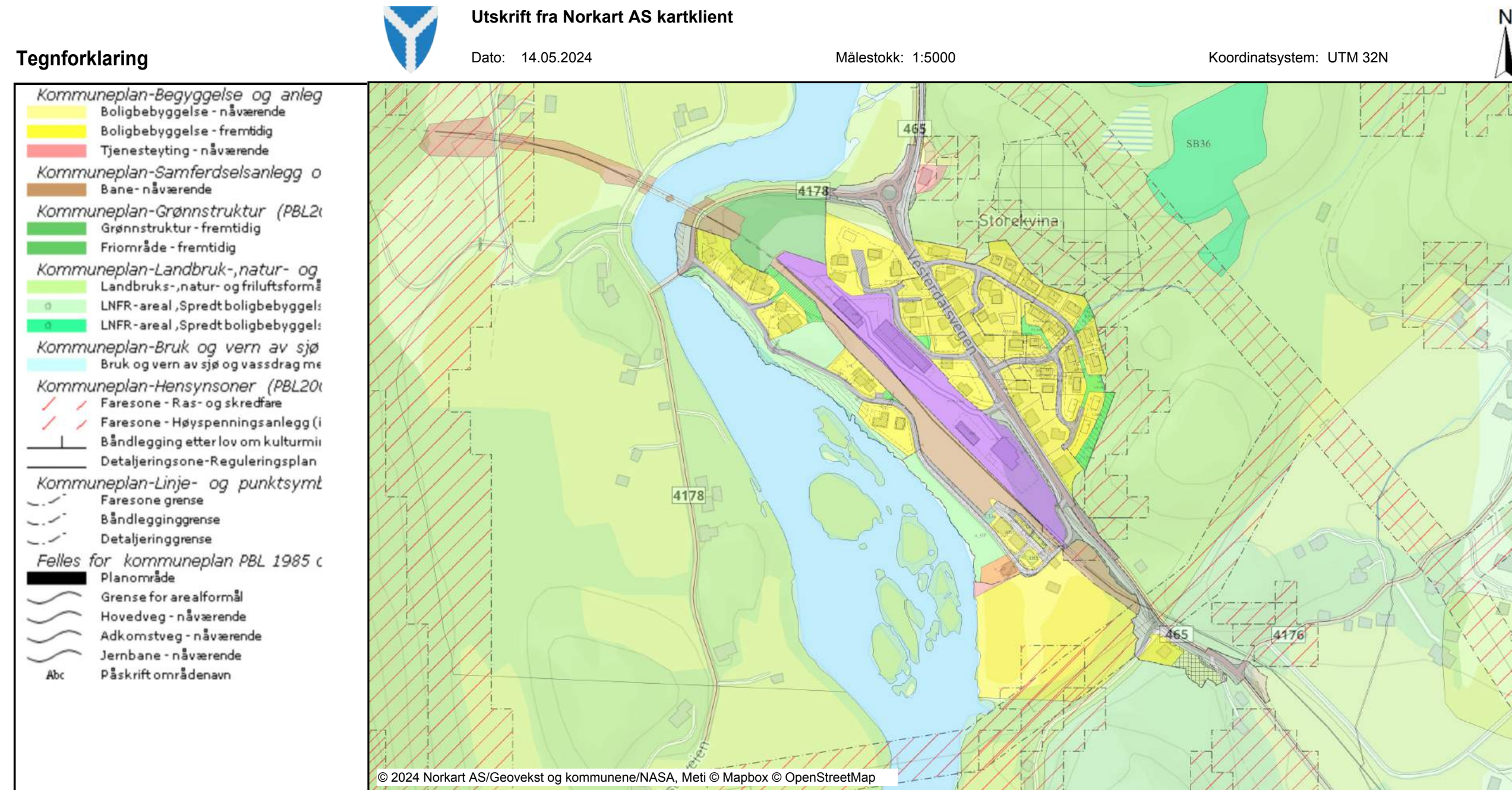
Mulighetstudien har via Agder fylkeskommune fått støtte fra Kommunal- og distriktsdepartementet sine midler knyttet til kompetanseheving innen universell utforming i planleggingen. Midlene har gått til en "spissing" av prosjektet når det gjelder hensynet til universell utforming og tilgjengelighet, ved at løsningsforslagene slik har kunnet bli tegnet ut mer reelt med tilpassede universelle løsninger.

Illustrasjonen viser et kartutsnitt der avgrensning av planområdet rundt Storekvina stasjon er markert

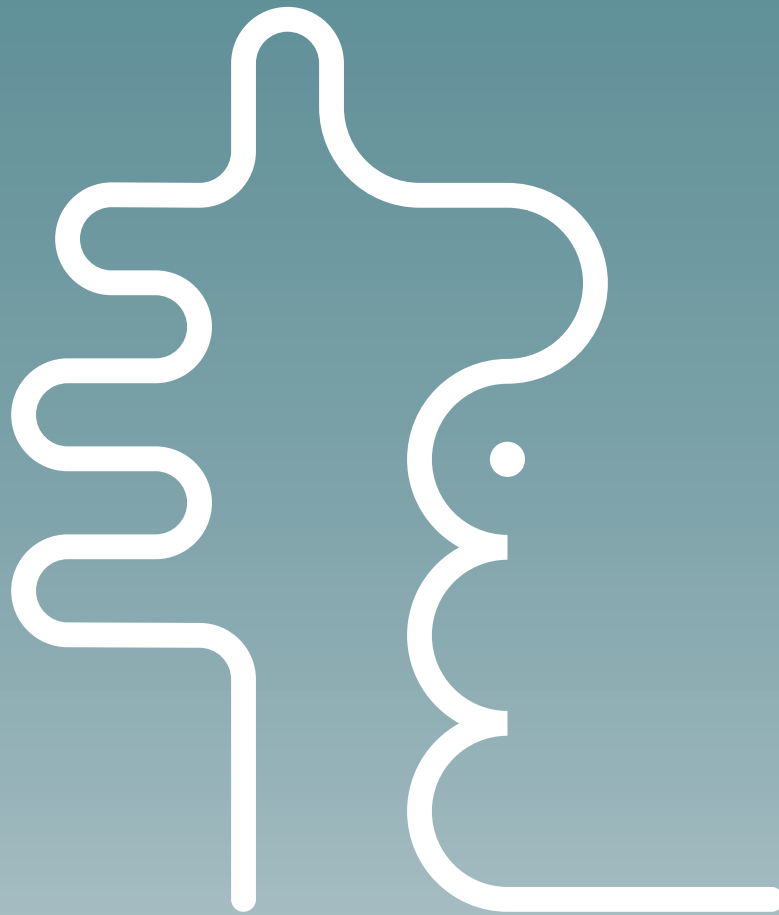
Det foreligger flere reguleringsplaner for området:
 10371990008- Reguleringsplan for Storekvina
 10371984006- Reguleringsplan for Storekvina øst
 10371994006- Reguleringsplan for Storekvina Vest
 10372006008- Reguleringsplan for Rv 465 Storekvina med tilstøtende areal
 10372012005- Detaljregulering for Elveparken, Storekvina

Planene er tildels overlappende og gjør at plansituasjonen blir litt uoversiktlig. Overordnede føringer for arealbruken vises i kommuneplanens arealdel. På kartet her vises utsnitt av denne.

Illustrasjonen viser et kartutsnitt fra kommuneplanens arealdel for sentrum ved Storekvina stasjon

KARTLEGGING

Refskarmoen og omegn i Kvinesdal.

Foto fra Myra rundt 1905

Gammelt foto fra ca 1905 som viser stedet før stasjonen og jernbanelinja er bygd. Det er elva, gårdstuna og torvmyra med små uthus som preger stedet. Bergknausene i bakgrunnen rammer inn flata. Vegen ligger i utkanten av flata og torvmyra

STEDETS FORTELLINGER

Hvordan vi jobber:

Vi er alltid opptatt av å kartlegge hva stedet har av kvaliteter og særpreg før vi finner ut hva det nye skal bli. Derfor starter vi alltid arbeidet med å bli kjent med stedet ved å:

- reise på befaringsfor å se og oppleve stedet,
- leite etter historien ved å studere gamle foto og kart,
- snakke med folk som bor og driver med næring og aktiviteter på stedet.

Vi har løftet frem disse elementene som viktige for hva som har formet stedet:

Elva (Storekvina)

Gamle gårdstun

Torvuttaket i myra

Jernbanen (stasjonen bygd 1941-43)

Hovedvegen - gata med sokkelhusa

De to navnene som benyttes om stedet, varierer mellom Myra og Storekvina stasjon. Begge disse peker på tydelige utgangspunkt for viktige funksjoner stedet er bygd opp rundt: elva, torvskjæring i myra og jernbanestasjonen.

Torvskjæringa var en viktig del av aktiviteten på stedet. Alle hadde sine teiger der de kunne ta ut torv til tekking og brennsel: *"Det var lite skog i Kvinesdal. Dei måtte brenna torv. Alle baka flatbrød om hausten, så dei hadde mat nok for vinteren. Til flatbrødbaking måtte dei ha torv. Ei god torvmyr var ein naturrikdom. Dei fleste bruk i bygda hadde torvmyr. Dei fleste torvmyrene var delt opp i parsellar. Dei fleste sette opp torva i skryv, men mange hadde torvlør. Alle torvlør var tekte med lyng."* Fra boka "Humor og folkeminne frå det gamle Kvinesdal" av Ånen Årli.

Om gårdstunet vi ser ute mot elva på neste side, blir det fortalt at da jernbanen kom ble bolighuset flyttet mens mor på gården satt inni!

I 1927 blei den nye fylkesveien bygget gjennom Myra. 16 år senere, i 1943, åpnet jernbanen som fikk navnet Storekvina stasjon. Både gata og togstasjonen ble sentrale kjennetegn ved Storekvina.

Hovedstrukturen på stedet har ikke forandret seg mye siden 1950-tallet. Fortsatt er det jernbanelinja og hovedgata som er de overordnede og strukturerende hovedelementene for bebyggelsen, og dette er slik også de fysiske rammene som preger opplevelsen av stedet idag. Men sentrumstilbud og -aktiviteter er, som i så mange småsteder på bygda i Norge, nesten borte og derfor ligger sentrumsområdene igjen forlatt og preget av dårlig vedlikehold.

Men ved nærmere ettersyn er kvalitetene fortsatt her og det er mye som med forholdsvis enkle grep kan bedre opplevelsen av stedet veldig!

Det er også en positiv trend med at mange yngre folk flytter tilbake. Her er også fortsatt skole. En viktig næring er jordbruk. For mange i kombinasjon med jobbing i Nordsjøen. Her er lang tradisjon for sauehold og sauesjået på Breimoen, rett innenfor Storekvina, var en stor begivenhet og et særpreg for Storekvina på midten av 1900-tallet.

Foto fra Myra i 1941 - Jernbanelinja bygges

Flyfoto trolig fra 1950-tallet. Jernbanesporet og stasjonsbygningene er på plass

Foto trolig fra 1950-tallet. Gården til Bjarne Røynestad ligger i forgrunnen. Den står frem gjenkjennelig og langt på veg slik som idag

1962_Mittet & Co. AS
Brun, Jacob Reidar

Illustrasjonen viser flyfoto fra 1962, med hovedgata og jernbanen som overordnede linjer som strukturerer bebyggelsen og dominerer opplevelsen av stedet

Illustrasjonen viser flyfoto fra 1963 fra Widerøes Flyselskap

STASJONEN

Stasjonen i Kvinesdal kommune stod ferdig i 1943, da Sørlandsbanen ble åpna fram til Moi. Statsjonsbygningen ble oppført i 1942, og ble tegna av Gudmund Hoel og Bjarne Friis Baastad.

Stasjonen ligger i tettstedet Storekvina, 446 km fra Oslo og 135,9 meter over havet. Den står på gården Sjekkelands grunn. I dag har den status som hold-e plass. Det er ikke regulær bussrute, men folk kan følge skolebussen dersom der er ledig plass.

I 2019 var antall passasjerer 35.512 og antall personer bosatt i en avstand på 500m fra stasjonen 131.*

*Kilde: Kunnskapsgrunnlag- Strategi for utvikling av stasjonsbyene, Agder fylkeskommune og fra historiewiki

Illustrasjonen viser foto av Storekvina stasjonsbygning på det nærmeste ferdig, 1942 eller 1943. Fotograf: Anderws Beer Wilse. Kilde: Norsk Jernbanemuseum

Illustrasjonen viser foto trolig fra 1950-tallet, der stasjonsbygget er malt og har fått skilt og utelys montert på veggen. Fotograf Olav Lorck Eidem. Kilde: Norsk Jernbanemuseum.

Illustrasjonen viser foto av Storekvina stasjon tatt i 1993. Bildet er hentet fra Wikipedia. Legg merke til den røde telefonkiosken som var i bruk på den tida. Foto: Wikipedia

GATA OG HUSA*

På neste side er foto av husa langs gata vist med plassering i ortofoto.

De eldste husa

- Myra 14 er det eldste huset som står igjen langs gata i sentrum. Bygd i 1898. Det er rest av gårdstuna som ligger igjen. Nå som bolig med uthus. På gamle foto ser vi at det til de eldre husa som regel hørte et uthus, og tomta hadde dyrkingsareal som del av hagen. Dette er en boligstruktur som gir noen fine kvaliteter som kan utvikles for å gi kvalitet og bolyst i et bygdesentrum.
- Torvmyrvegen 21 er trolig også rest av lite tun eller bygd som bolig med uthus med stor tomt og dyrkingsareal.
- Vesterdalsvegen 818 er et av de eldre husa i gata. Her var det tidligere kiosk og kafe både før og etter krigen.
- I Vesterdalsvegen 808 var det butikk. Kjøpmann var Simon G. Røinestad. Det fortelles at huset ble jekket opp slik at det ble takhøyde nok til å starte landhandel.
- Myra 2 er bygd i 1933. Huset syfrabrikk i gammel tid. 5 familier bodde her på det meste. I senere tid har det vært kafe, "Audun's kiosk/kafe". Det var et populært samlingssted for ungdom. Her var det kiosk, salg av gatekjøkkenmat, spilleautomater og biljard. Den ble nedlagt på begynnelsen av 2000-tallet. Var også bruk-butikk en periode.

Etter krigen og jernbanen

- Vesterdalsvegen 813 er stasjonsbygget som sto ferdig i 1943. Her var det kafe i venterommet med 5-6 ansatte.
- Vesterdalsvegen 817 hører også til stasjonen og var tidligere bolig for stasjonsansatte.
- Torvmyrvegen 15 er bygd med tydelig henvendelse mot gata med næringslokale i sokkel med inngang fra gata. Tidligere kafé i sokkeletasjen.
- Torvmyrveien 1 er oppført i 1946. Sokkeletasjen huset først kiosk, og deretter drev Georg bakeri her, som solgte "verdens beste wienerbrød og grisla".

- Myra 4 hadde sokkel med kafe og senere videoutleie. Huset er flyttet hit fra Knaben etter krigen.
- Myra 12 er bygd av gamle tyskerbrakker. Her var det butikk i sokkeletasjen og kafe i 2.etasje.
- Myra 10 er trolig oppført på 1940-tallet. Huset var på et tidspunkt postkontor. Før utvidelse av vegen hadde bygget et tilbygg i én etasje med vinduer, inngang og trapp mot gata.
- Knabenbua som står igjen sammen med næringsbebyggelsen langs jernbanen ("Tømmerstokken"), var lager for tyskerne under krigen.
- I Torvmyrvegen 19 lå tidligere Storekvina samvirkelag. Hovedbygningen er fra 1950. Denne var også bygd med gata som utgangspunkt. Nå er inngangen fra gata fjernet. Bygningen har et tilbygg bakover som står fram med tydelig lagerfunksjon, store porter og lasterampe. Fortsatt er bygningen lesbar som næringsbygg som vender seg ut mot en åpen bakgård.

Husa fra 1960-tallet

- Torvmyrvegen 17, der posthuset lå i sokkeletasjen.
- Vesterdalsvegen 810 er bygd rundt 1965 som feriebolig for utflytta slektninger av beboere i Vesterdalsvegen 808. Huset er bygd i typisk bungalowstil etter amerikanske typehustegninger. Det skiller seg slik ut fra den lokale byggeskikken, men forteller samtidig historien om tilknytningen stedet har og har hatt til Amerika.
- På andre sida av Vesterdalsvegen 808 ligger Vesterdalsvegen 804, også kalt Løvehuset. Det ble bygd i 1964 med fabrikklokale i kjelleren. Det var to brødre som bygde dette med planer om å starte møbelfabrikk.
- Garasjebygg oppført rundt 1960. Tidligere bensinstasjon.

Nyere bebyggelse

- Vesterdalsveien 811 er nærbutikken som nå er gjenåpnet som selvbetjent Snarkjøp og viktig møtested med kaffekrok.

Foto fra 1960-tallet som viser Vesterdalsvegen 808

Foto fra 1960-tallet som viser Vesterdalsvegen 812

Foto fra 1950-tallet som viser kø utenfor butikken i Myra 12

*Kilde: Opplysninger fått i folkemøtet 23.11.2023. Samt fra boka Norges bebyggelse bind IV

Illustrasjonen viser gataløpet i plan på ortofoto med kartbakgrunn satt sammen med små bilder som viser hvert av husa. Piler inn til kartet viser hvor de er plassert langs gata

ANALYSE

SKOLEN

RØYNESTAD

LANDSKAPSRAMMENE

Stedet Storekvina ligger avgrenset av markerte og tydelige landskapsrammer. Fjellformasjonene som gir stedet ryggdekning mot øst, den tydelige kollen eller bergknatten som jernbanen går gjennom i tunnel mot nord vest og elva med øylandskapet mot vest. Flata der torvuttaket lå gir idag rom for bebyggelsen. Jordene på gården i sør ligger som et eget avgrenset landskapsrom som vender seg mot elva. Brinken som følger elva videre mot nordvest har karakter av overgangssone mellom flata og elvedalen. Elverommet med øyene ligger i sitt eget landskapsrom.

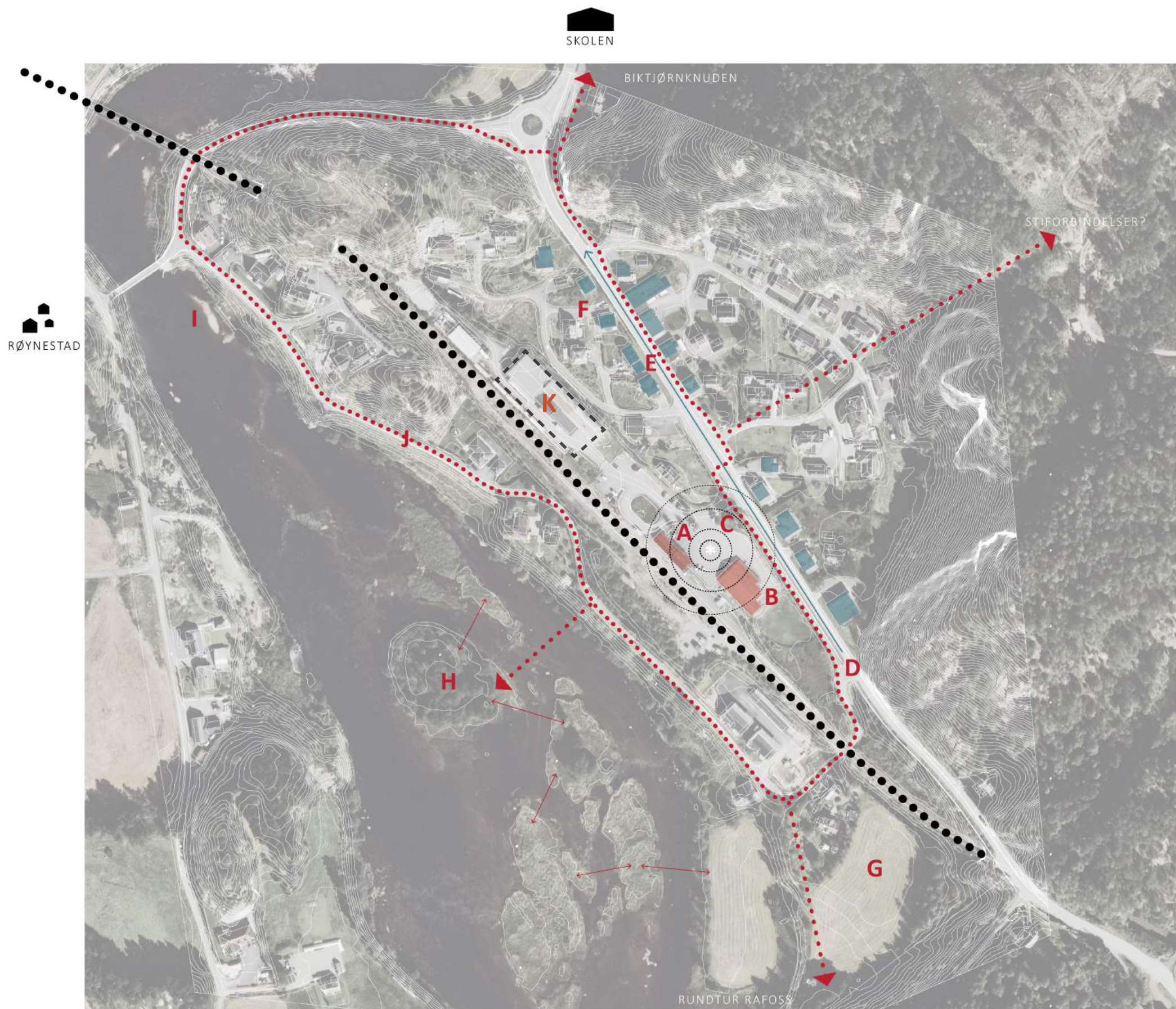
Skillet mellom elva og flata der stedet ligger har blitt ytterligere forsterket av jernbanen som utgjør en barriere for bevegelse på tvers.

- Elverommet
- Fjellvegger/markerte terrengrygger
- Elvebrink- overgang
- Flata med bebyggelsen
- Jordene på gården Røynestad

Enkelt analysekart som viser stedets landskapsrammer

LIKNES SENTRUM

STEDETS HOVEDELEMENTER

Som et utgangspunkt for å jobbe med stedets særpreg og overordnede struktur, har vi gjort en vurdering av hva som oppleves som de viktigste elementene på Storekvina og i Myra. Kartet til venstre viser de ulike områdene markert med bokstaver fra A til K. Den sentrale gangforbindelsen som knytter sentrum sammen med elva, gir tilkomst på tvers av jernbanen, mot skole, boligområder og ut i landskapet, er markert som prikk, rød linje.

På sidene som følger er hvert av hovedelementene vist med registreringsfoto fra befaringer. Aktuelle problemstillinger, kvaliteter og potensiale for utvikling kommenteres.

- A** - Stasjonen
- B** - Butikken
- C** - Stasjonsplassen
- D** - Gata (fra 1- til 2-sidig)
- E** - Historisk bygningsmiljø_Sokkelbygga
- F** - Tverrforbindelser og mellomrom
- G** - Dyrka marka til Refskarmoen 7 (Gården til Bjarne)
- H** - Øyene og elva
- I** - Badeplassen
- J** - Forbindelser og turmål undervegs
- K** - Næringsbygg og industrihaller

Enkelt analysekart som viser stedets hovedelementer

A) STASJONEN

Stasjonen er viktig puls og knutepunkt som knytter stedet til omverdenen. Antall passasjerer i 2019 var 35512. Det er gratis parkering for togreisende og 32 p-plasser til rådighet. Stasjonen kunne trolig brukes mer aktivt som del av utvikling av stedet. I dag er det et venterom med oversikt over togtider, men litt for få avganger til at pendlerpotensialet blir fullt utnyttet.

Det vil være fint å legge opp til aktiviteter der folk kan ta toget for å delta. Som f.eks. festivaler, markedsdager, aktivitetsdager (hva med å gjeninnføre sauesjået stedet var kjent for?), utflukter med tog en veg og sykkelstur videre e.l.

Bygget burde også kunne få en utvidet bruk knyttet til aktiviteter på stedet. Barnehage har blitt nevnt. Å gi pakkhuset en bruk, f.eks. som utescene knyttet mot arrangementer på Stasjonsplassen, ville vært flott.

B) BUTIKKEN

Butikken er en av de viktigste møteplassene på stedet. Nylig gjenåpnet som døgnåpen Snarkjøpbutikk. Butikken vil være delvis betjent. Det er bygd en liten kaffekrok i lokalet slik at folk kan sitte ned for å ta en prat om de treffer kjente på handleturen. Det vil være et løft for stedet om det også kan etableres en hyggelig, grønn møteplass med bord og benker på utsiden av butikken.

C) STASJONSPLASSEN

Plassen mellom Stasjonsbygget og Butikken (her kalt Stasjonsplassen) er stor og åpen. Dette er et fint potensiale for å skape aktiviteter midt i sentrum!

Men for å gjøre plassen til et hyggelig sted med kvalitet, bør det etableres noen grønne soner som rammer inn og myker opp. Knyttet til et møtested ved butikken og som grønne volumer som også hjelper til å organisere bruk av plassen. Den skal kunne ha fleksibel bruk og fungere både med få og mange folk, til hverdag og fest.

D) GATA

Sammen med jernbanelinja er det hovedvegen, eller gata, gjennom sentrum som preger stedet mest i dagens situasjon. Sentrumsbebyggelsen som vokste frem utover på 1960-tallet, er stort sett strukturert langs gata.

Selve gateløpet har ikke blitt tatt hånd om i utviklingen av stedet. Gata har gradvis mistet funksjon som byrom og gangakse. Noe som også har blitt forsterket av at husa langs gata har mistet sin funksjon som næringslokaler og idag i størst grad er boliger, som heller ikke har interesse av kontakt mot gata. Vi ser derfor også at fortau bare ligger ensidig i gateløpet og gatesnittet er utformet som veg mer enn gate. Det bør jobbes med å få til en utforming som tar opplevelsen av gate tilbake.

E) HISTORISK BYGNINGSMILJØ

Svært karakteristisk for denne delen av gata, er husa med tidligere næring i sokkeletasje og inngang fra gata. De hadde gjene bolig i 2. etasje. Idag er det ikke igjen noen av disse næringslokalene i ordinær drift. Flere av husa er bygd om til kun bolig og inngang mot gata er fjernet. Men i denne delen av gata er det fortsatt sokkeletasjen som er fellesnevner og preger inntrykket. Det hadde vært veldig positivt om det kom aktivitet i noen av disse igjen! Mange av husa er preget av dårlig vedlikehold og trenger å bli tatt bedre vare på. For de har fortsatt fine kvaliteter og danner en karakteristisk helhet sammen. Den er det verdifullt å ta vare på for stedets identitet.

F) TVERRFORBINDELSER OG MELLOMROM

Går du ut fra gata og inn imellom bebyggelsen til hver side, forandrer opplevelsen av stedets struktur seg. Her gir tverrforbindelser og grønne mellomrom følelse av landsby og nabolag med potensiale for dyrking og fellesløsninger. Mange av husa trenger også her litt mer vedlikehold, men bokvalitetene er enklere å styrke uten å endre karakteren på bebyggelsen. Dette kan bli veldig fine boliger med stor grad av gjenbruk, på litt store tomter og med rom for hager med dyrking og små uthus som del av boligtypologien.

G) DYRKA MARKA TIL REFSKARMONEN 7

Lengst sørøst i planområdet, på elvesida av jernbanen, ligger fortsatt gården Refskarmonen, som vi også så på de tidlige fotoene fra stedet (ref. side 9 og 10). Dette er del av de opprinnelige strukturene på stedet som fortsatt er bevart. Tunet oppleves som ganske intakt selv om noen av uthusene er borte. Det gamle hovedhuset er fortsatt bolig på tunet. Jordene ligger i to nivåer ned mot elva. I gjeldende kommunedelplan for Storekvina stasjon er dyrka marka her foreslått til boligutbygging. Som del av grunnlaget for mulighetsstudien var området pekt på som mulig område for nye boliger med grønne fellesløsninger. I medvirkningsprosessen som følger har vi i dialog med grunneier landet på forslag om andre løsninger for arealbruk.

H) ØYENE OG ELVA

Elva Kvina er det viktigste landskapselementet på stedet. I utgangspunktet en viktig faktor for bosetting og virksomhet. Etter at jernbanen kom først på 1940-tallet, ble elva mer underordnet på stedet, som utviklet seg rundt jernbanestasjon og vegen. Men når du følger lokalvegen som kobler sentrum på tvers av jernbanelinja, er elvelandskapet en viktig og positiv opplevelse av stedets forankring til elverommet og natur- og landskapskvalitetene. Det grønne øylandskapet i elvesvingen, er en kvalitet vi tenker kan gjøres tilgjengelig som del av tilrettelegging av natur- og landskapsopplevelser på stedet.

I) BADEPLASSEN

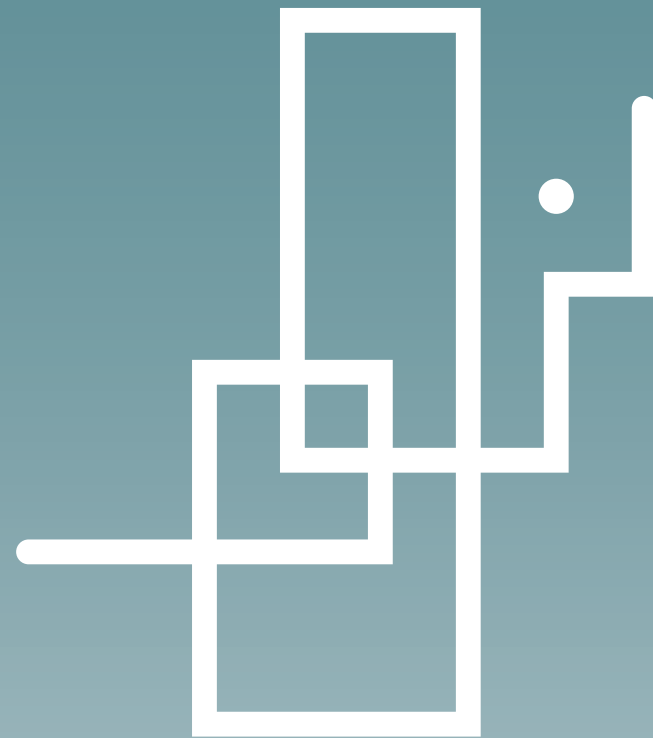
Lenger oppe langs elva, ved brua, ligger det en liten, men populær badeplass. Den er enkelt tilrettelagt med en oppmurt gressflate nede ved elva. Men gangatkomsten ned er veldig bratt og det er lite plass til å sette fra seg biler eller sykler oppe ved vegen. Mange er opptatt av badeplassen som en kvalitet på stedet. Den er også lagt inn som et av fokusområdene som skal utvikles som del av mulighetsstudien.

J) FORBINDELSER OG TURMÅL

Lokalvegen som knytter sentrum til elva via undergangen sør for stasjonen og sentrum, er viktig som turvegstrekning og som forbindelse mellom sentrum og landskapet som omgir stedet. Å etablere noen stoppesteder og turmål langs denne, kan være en fin måte å få folk til å bruke stedet sitt mer og å komme seg ut på tur. Det er fint for skole og barnehage og lokale lag og foreninger eller venner på tur å ha steder å gå til for å sitte ned med nistepakke og få sanselige opplevelser ute i natur og vær og vind.

MULIGHETER- INSPIRASJON

STEDETS MULIGHETER

I tilbudsforespørselen fra kommunen var disse temaene ønsket belyst:

- Estetikk og byggeskikk
- Attraktivt nærsentrum
- Bolig og næringsutvikling
- Uformelle møteplasser
- Trafikksikkerhet
- Grønnstruktur og potensiale for friluftsliv langs elva
- Reiseliv
- Videreutvikling av stasjonsområdet.

Fokusområdene som skulle tas med var disse:

- «Hovedgata» (bebyggelsen langs fylkesvegen),
- jordene vist som mulige boligområder ved elva i kommunedelplanen,
- friluftsområder ved elva,
- stasjonsområdet og området ved butikken
- Enkel byggeskikkveileder med fokus på bebyggelsen langs «hovedgata».

Gjennom kartlegginga og analysefasen har vi sirklet inn disse temaene og områdene. Noen tema har fått mer plass og andre mindre utfra kartlegging av muligheter, medvirkning og innspill og diskusjoner undervegs i arbeidet med mulighetsstudien. Vi har i de neste kapitlene belyst og kommentert punktene ved bruk av eksempler/referanser og idebaserte løsningsforslag.

Det er ofte enklere å få igang en god diskusjon omkring muligheter ved å vise til konkrete eksempler. Da er det nyttig å hente inspirasjon fra andre steder der de har arbeidet med lignende problemstillinger som del av en stedsutvikling.

I oppslagene som følger har vi hentet frem noen slike eksempler.

Vi har sett på referanser for følgende områder og funksjoner:

- Ny bruk av stasjonsbygget
- Handel og aktivitet knyttet til butikken og Stasjonsplassen
- Aktiviteter og kvaliteter i gata
- Øyene og elvelandskapet
- Gangforbindelser og turmål, inkl badeplassen

I siste kapittel i denne rapporten er det også satt opp en liste med eksempler, kontaktinformasjon og lenker til nettsider som kan være av interesse å sjekke ut for samarbeid, utveksling av erfaringer eller som inspirasjon.

Kildehenvisning for referansefoto på de følgende sidene er oppgitt i kildeliste bakerst i rapporten. Bilder er hentet fra hjemmesider eller sider som forteller om prosjektene og ligger tilgjengelig på nettet.

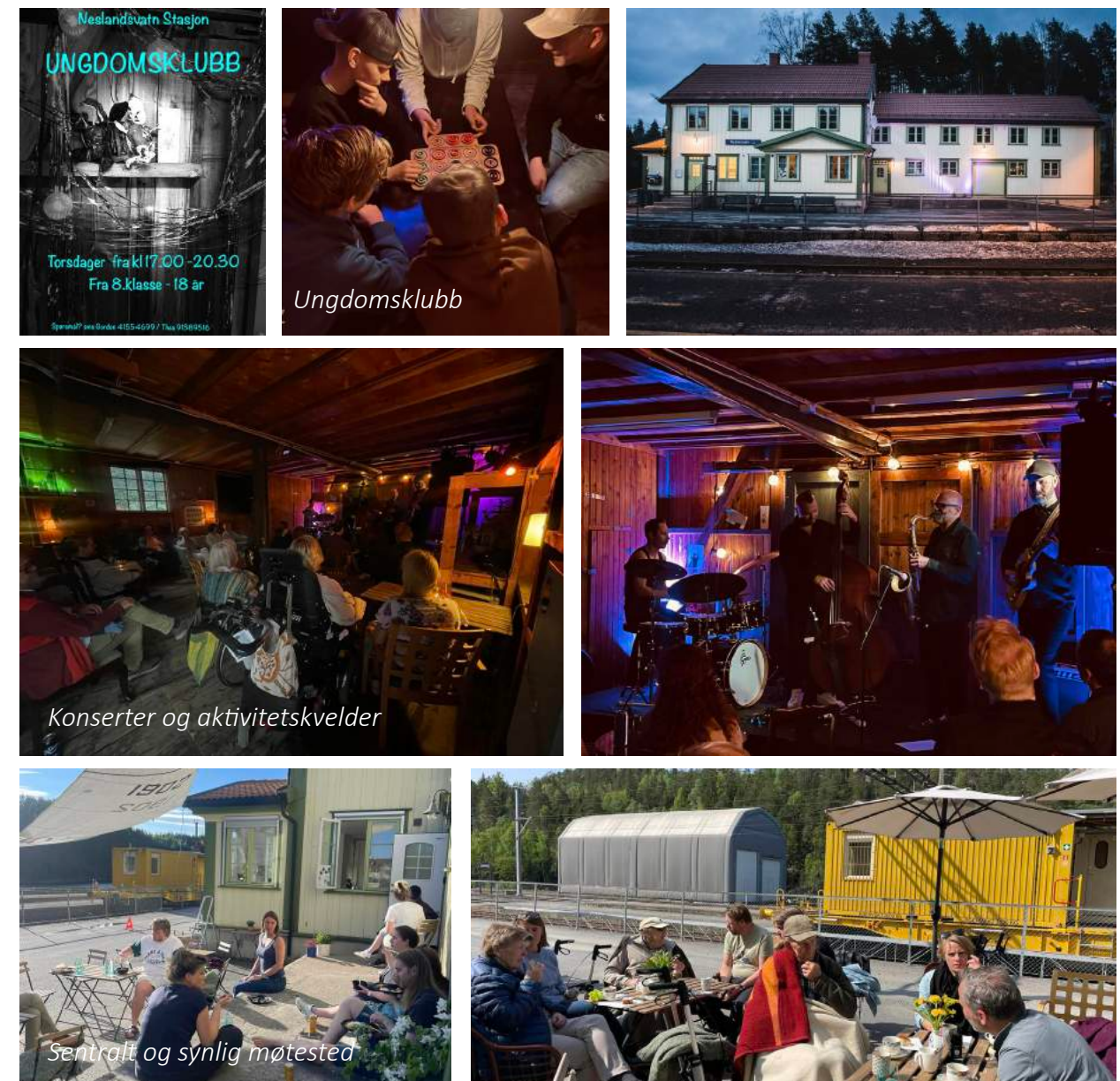
BRUK AV STASJONEN

Å få til en ny og utvidet bruk av stasjonsbygningen med aktiviteter som knytter bygget til stedet, ville være av stor verdi for sentrum. Bygget er en viktig del av stedets historie, er i god stand og har ledig kapasitet. Bygget burde fylles med ny bruk i de arealene som er ledige og utvikles som møtested og aktivitetsarena. Her kunne det f.eks. etableres ungdomsklubb, konsertscene, sted for å holde kurs og seminar eller quiz og basar. Det har også kommet innspill om at dette kunne vært et aktuelt sted for barnehage. Idag ligger barnehagen på Rafoss. Bruk av pakkhuset er også aktuelt å se nærmere på som del av å knytte aktivitet ut mot Stasjonsplassen.

Eksempel Neslandsvatn stasjon - Her har de fått til en slik type aktivisering av det gamle stasjonsbygget. Kunstnerparet Thea Fjørtoft og Gordon Miles i Fjørtoft kulturproduksjoner flyttet hit for 10 år siden, først og fremst fordi det var praktisk med togforbindelse både mot øst og vest knyttet til turnevirksomhet. Men pga av coronapandemien og muligheter som kom opp, har de i større grad enn planlagt etablert aktiviteter på stasjonen. Med støtte fra Kulturrådet og med prosjektbasert jobbing driver de nå et slags kulturrom, en hub, et prøvelokale;- for arrangementer, samarbeid, samlokalisering og utforskning. De har etablert ungdomsklubb og samarbeider med universitetet i SørøstNorge. Et spennende eksempel som kunne være en mulig samarbeidspartner.

Foto fra registrering høsten 2023 som viser Storekvina stasjon

Referansefoto som viser ulike aktiviteter på Neslandsvatn stasjon som ungdomsklubb, konsert på pakkbua, utekafe foran stasjonsbygget

HANDEL OG AKTIVITET

For å skape aktivitet og liv i sentrum vil en aktivisering av den store Stasjonsplassen være et sentralt fokusområde. Den døgnåpne butikken er et naturlig møtested i det daglige livet på stedet. Det vil være viktig å etablere plassen som et hyggelig møtested. Butikken og folkene bak denne er viktige aktører i et samarbeid om å få til aktiviteter på plassen.

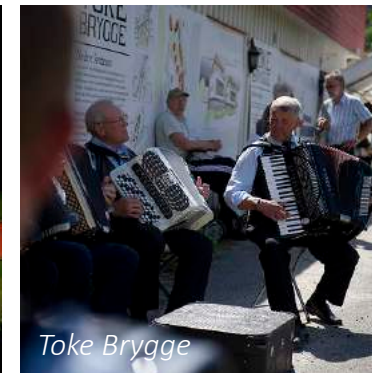
Det burde lages et årshjul eller en arrangementsplan for markedsdager og aktiviteter, av type som foreslått på side 19. Vi har samlet referansebilder som viser ulike type arrangementer. Av konkrete referanser for å skape liv og opplevelser, kan vi vise til stedsutviklingsprosjekter vi har arbeidet med: som f.eks. Stedsans-samarbeidet med Grenland Friteater gjennom mange år i Porsgrunn, Toke Brygge i Drangedal med teateroppvisninger, temporære gateutstillinger og

markedsdager, Sogevegen om Nutheim med seminar, aktivitets- og markedsdager, arrangerte kulturlandskapsvandring og konserter i bygdelaga Flatdal, Svartdal og Hjartdal. For alle disse prosjektene er det sentralt at de har pågått over flere år (fra 4 til 10), det har vært inne profesjonelle aktører på prosjektledelse og kunstnerisk regi, lokalbefolkning og lag og foreninger på stedet har vært involvert tidlig, hatt eierskap til prosjektene og tatt del i eller hatt ansvar for gjennomføringen.

Andre modeller for å skape aktivitet og forankring til stedet, kan være Rekoring-samarbeid med lokale produsenter om salg og utlevering av matvarer og håndverk. Forestillinger, konserter og festivaler er også noe som trekker folk. Å ha en årlig festival der folk ankommer via tog kan jo være en ide å sjekke ut om kunne være mulig å få til?

Foto fra registrering høsten 2023 som øverst viser Butikken og nederst parkeringsplassen mellom stasjonen og butikken (som vi her har kalt Stasjonsplassen)

Referansefoto som viser ulike aktiviteter som kan foregå på Stasjonsplassen:

fra en Stedsans- møteplass i Porsgrunn, fra bygdedag på Toke Brygge i Drangedal, markedsdager med serveringstelt og sommerkafe ute

FESTIVAL- ELLER MARKEDSHALL

Mellom gata og jernbanen, nordvest for stasjonen, ligger det flere store næringsbygg eller industrihaller. Disse huser idag først og fremst virksomheten Trestokken. Her er det romslige arealer som også kunne tenkes omdisponert til annen type aktivitet eller næring, dersom grunneier er interessert i å vurdere økt bruk av eiendommen. Generelt er slike eldre næringsbygg og -haller interessante å gjenbruke knyttet til festivaler og markedsfunksjoner, dersom det ikke lenger er grunnlag for den produksjonen de en gang var bygd for. Utfra et stedsutviklingsperspektiv kan en bruk knyttet til festivaler og konserter, markedsdager, bruktmarked e.l. vært noe som kunne tilføre aktivitet og besøk til Storekvina stasjon.

Foto fra registrering høsten 2023 og fra Google street view som viser næringsbyggene som ligger langs jernbanen, i bakkant av bebyggelsen langs gata

Et konsept som har vokst frem flere steder er Loppo, som er en type loppe-supermarked. Her kan privatpersoner leie en eller flere stand(er) på loppo.no eller i butikken. Det har blitt en stor suksess i flere byer og kan være noe å sjekke ut ift ny bruk av næringsbygg som de vi her snakker om. Gjenbruk er i vinden og sammen med ideen om å tenke dette som arena for arrangementer som profileres med lett tilkomst med tog, tenker vi kan være en god ide. Det ville også være en miljøvennlig vinkling på utvikling av reiseliv i området.

Referansefoto som viser ulike bruk av de gamle industrihallene som idag huser Trestokken

AKTIVITETER OG KVALITETER I GATA

Det er viktig å sette fokus på kvalitetene og særpreget som finnes i gata. Her er husa som et bilde på mange “personligheter” med egne uttrykk, men som likevel sammen danner en spesiell og karakteristisk helhet; en “familie”. “Personlighetene” burde reindyrkes og forsterkes. Ta i bruk sokkeletasjene og skape ny aktivitet som henvender seg mot gata. Få til hyggelige sammenhenger på tvers og bruke mellomromma og bakgårder/bakhager. Gjenbruk og transformasjon av bygninger blir stadig mer aktuelt knyttet til stedsutvikling og utbyggingsprosjekter. En viktig målsetning med denne mulighetsstudien er nettopp å inspirere til å se kvalitetene i det som alt finnes på stedet. Og HVOR skal bakeriet ligge? Noen burde starte Doughnuts bakery, er et av innspillene vi har fått. Det er en god ide som vi håper noen følger opp!

Foto fra registrering høsten 2023 som øverst viser gata på Storekvina sett sørover og under to eksempler på bygg med tidligere næringsarealer i sokkel med inngang fra gata

Eksempel Tvedestrand - Gateopprustinga som har skjedd i Tvedestrand. Der var hovedgata og byrommene nede ved brygga triste og forsømte. Men da kommunen måtte legge om vann- og kloakkanlegget i gata, tok de også med toppdekket og fikk etablert nye gategulv. Dette førte raskt til at folk starta med å pusse opp husa sine nedover gata! I mange tilfeller med ganske enkle grep som maling og vindusrestaurering. Vi så en tydelig smitteeffekt som var positiv for helheten!

Eksempel Holm Landhandel - Reetablering av Holm Landhandel knyttet til prosjekt Sogevegen om Nutheim. Her var landhandelen ett av tiltakene der prosjektet gikk inn med midler for å ta vare på et av de gamle husa som tidligere var et viktig møtested i bygda. Bygget ble satt istand i et samarbeid mellom prosjektet og private eiere, med avtale om at bruken skal være allmennnyttig og for fellesskapet i bygda. Kommunen leier lokalene for en årlig sum og landhandelen benyttes som utsalgssted for lokale produkter og driftest på dugnad. Vinduet mot vegen har fått et kunstprosjekt som blikkfang, noe som aktiverer fasaden også når landhandelen ikke er åpen.

Nytt gategulv i Hovedgata Tvedestrand

Revitalisering av landhandelen i Hjartdal

Bakeri er et trekkplaster

Kunst i vinduet på Holm Landhandel

Referansefoto som viser hovedgata i Tvedestrand etter opprusting med nytt gategulv, butikken i Holm Landhandel, stemning fra Ikke Bare brød sitt økologiske bakeri i Porsgrunn og kunst i vinduet til Holm Landhandel som henvender seg ut i gata der folk går forbi eller kommer inn i butikken

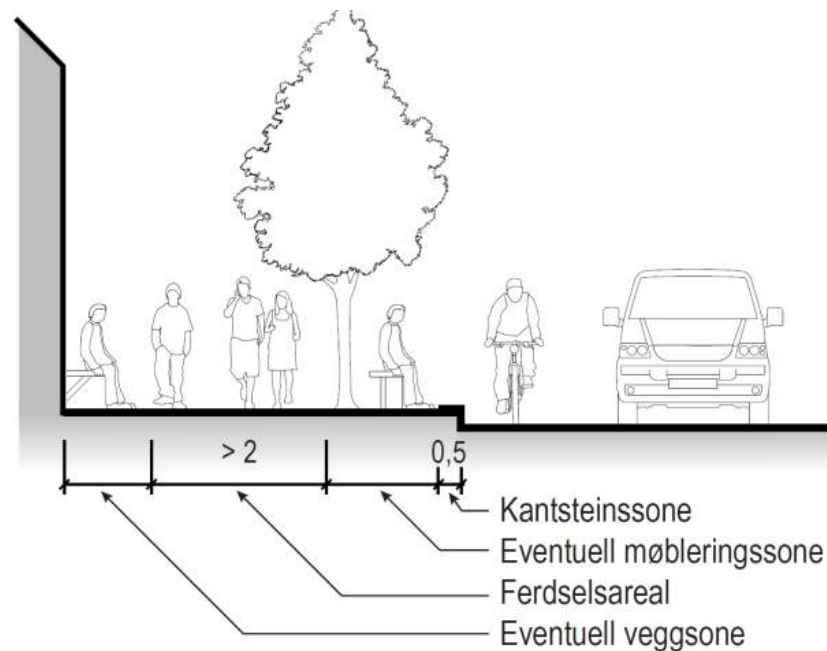
Gatesnittet

Selv om vegen gjennom Storekvina er del av fylkesvegnettet, vil det være riktig å legge til grunn gateutforming ved opprusting av gatesnittet. I dag ligger gata med ensidig fortau i nordvestre del. På det smaleste punktet er vegrommet ca 13m fra vegg til vegg (mellom Torvmyrveien 19 og Myra 10). Et aktuelt gatesnitt for hovedgata kunne være 2,5m fortau på hver side, kjørefeltbredder 3,5. Om man vil ha inn sykkel felt kan det løses med smalere fortau. Ved at gata i denne delen hadde fått tosidige fortau ville man styrket opplevelsen av sentrumsgate, som det forhåpentligvis kan komme tilbake publikumsrettet aktivitet i. En utforming med ensidig fortau som er breiere og med innslag av trær kan evt. være et alternativ.

Belysning kunne henges på wire over gata, som vist på bildet fra Tvedestrand på side 28. Det ville også på en fin måte markert denne strekningen som hovedgate.

Prinsippene for gateutforming er hentet fra Statens vegvesens håndbok nr. 100 som omhandler Veg- og gateutforming.

Fortau i bygater deles inn i ulike soner/arealer. Det skilles mellom kantsteinsone, møbleringssone, ferdselsareal og veggsone.

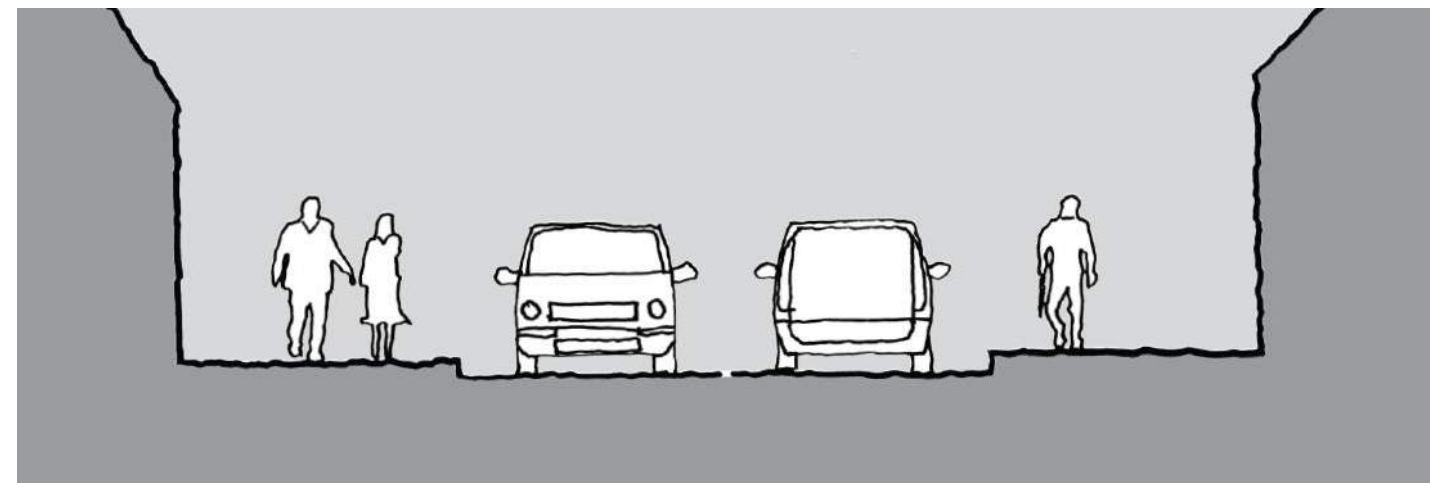

Illustrasjonen viser inndeling av fortau i soner med breddekrav
(kilde Statens vegvesen Håndbok 100 Veg- og gateutforming)

Krav til kjørefeltbredder:

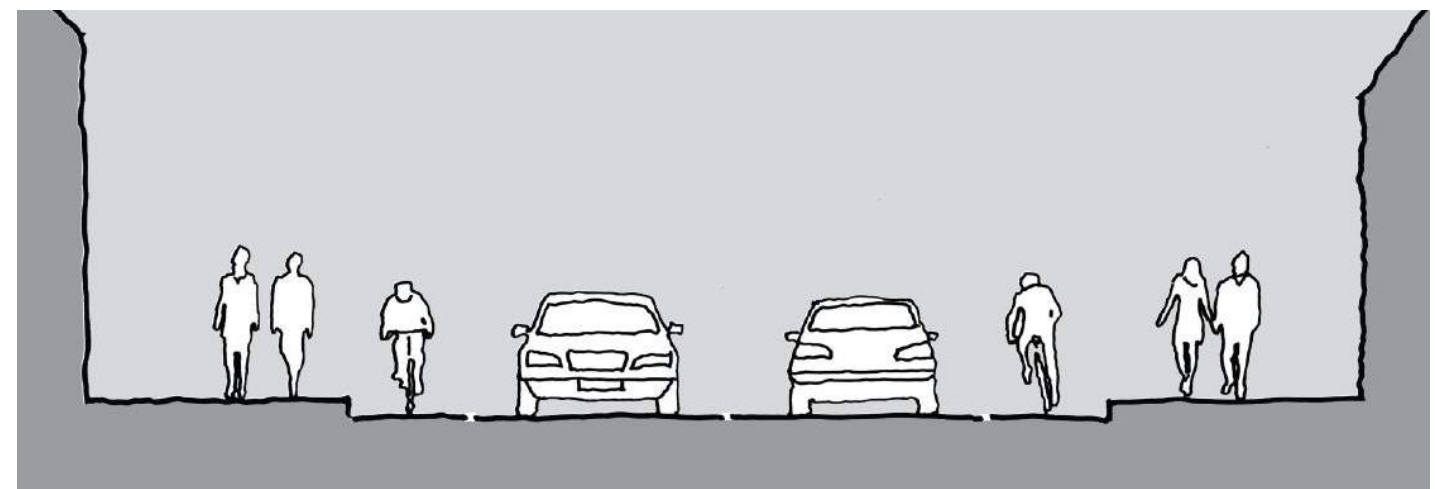
- Hovednett for kollektivtrafikk skal ha kjørefeltbredder 3,25m.
- Hovednett for personbiltrafikk bør ha kjørefeltbredder 3 m ved fartsgrense ≤ 40 km/t og 3,25 m ved 50 km/t og 60 km/t.
- Nett for godstrafikk med dimensjonerende kjøretøy lastebil, vogntog eller modulvogntog skal ha kjørefeltbredder 3,25 m.

Der kjørefelt ligger inntil kantstein bør det legges til en kantsteinsklaring på 0,25 m.

Illustrasjonen viser et gatesnitt med fortau og to kjørefelt
(kilde Statens vegvesen Håndbok 100 Veg- og gateutforming)

Sykkelfelt skal utformes med bredde 1,5 - 2,0 m. I gater med fartsgrense 50 km/t og ÅDT > 8 000 bør bredden være 1,8 - 2,0 m. Kantsteinsklaring er inkludert i disse breddene. Sykkelfelt skal anlegges på samme nivå som øvrige kjørefelt.

Illustrasjonen viser et gatesnitt med to-felts gate og sykkel felt
(kilde Statens vegvesen Håndbok 100 Veg- og gateutforming)

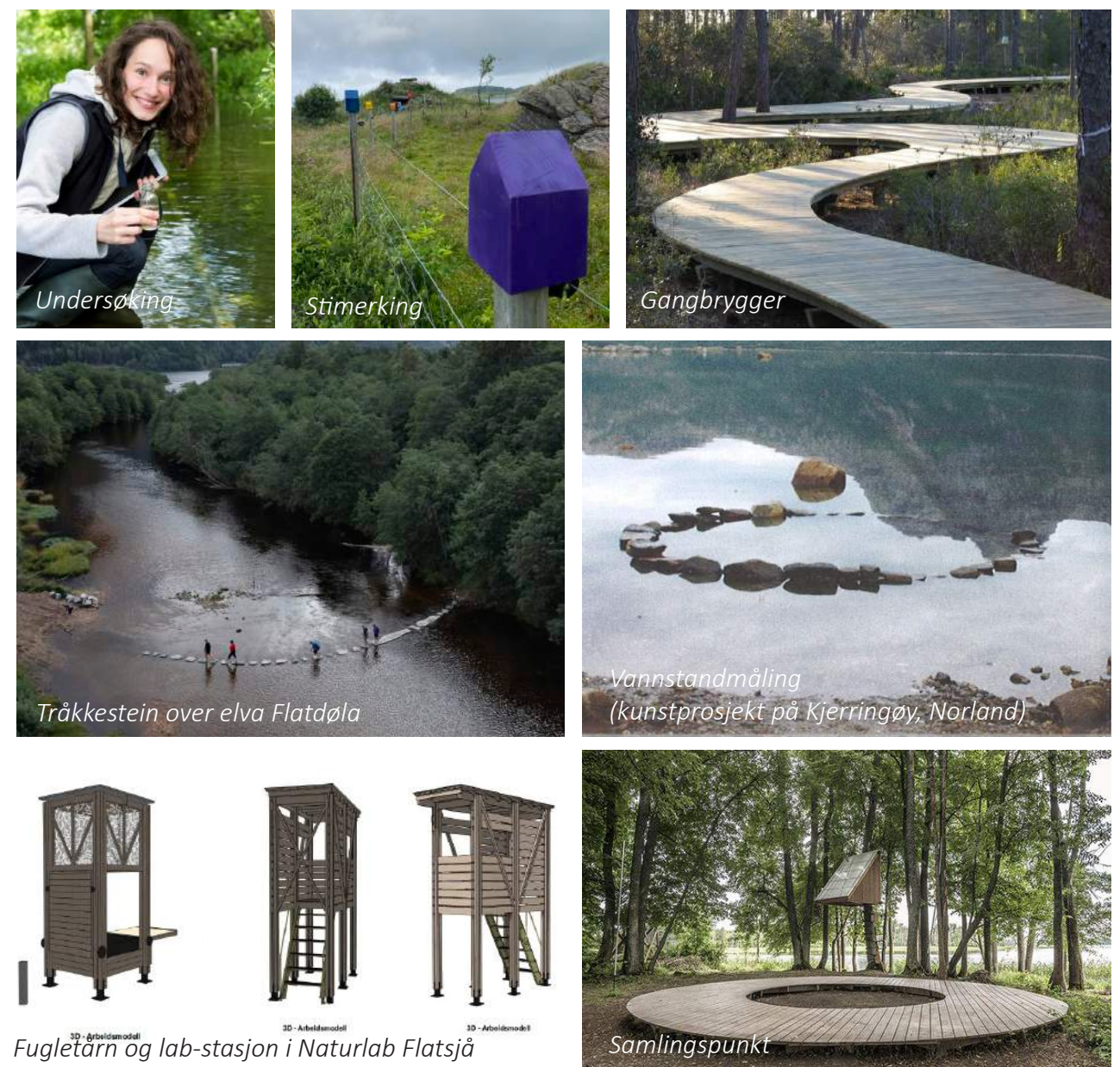
ØYENE OG ELVELANDSKAPET

Elva og øylandskapet er pekt på som fin landskapskvalitet og verdifull naturopplevelse på stedet. Det ville vært fint å gi folk mulighet til å komme seg ut i dette elve- og flomlandskapet via turveg på bru- og bryggekonstruksjoner. Det kunne for eksempel etableres en arena der vi kan lære om og oppleve naturen i elvelandskapet. Gjerne i samarbeid med skolen. Ved å bygge enkle installasjoner (på stolper for å minimere inngrepet), vil vi kunne tilgjengeliggjøre og skape rammer om opphold og læring. Sammen med enkel skilting og formidling vil dette kunne tas i bruk som en slags naturlab knyttet mot fiske og livet i elva, forklare problemstillinger med flom og gi kunnskap om naturtyper på stedet.

Eksempel Naturlab Flatsjå - I prosjektet Sogevegen om Nutheim er vi igang med å realisere nettopp en slik naturlab, ved elva i Flatdal. Prosjektet er et samarbeid med Bygdeutviklingslaget og barne- og ungdomsskolene i Seljord og Flatdal. Målsetningen med prosjektet er å få flere barn og unge ut i naturen i Flatdal og samtidig gi dem kunnskap på en artig måte om naturfenomener, sagn og historie på stedet. Dette vil bli et slags utendørs vitensenter der barn, unge, foreldre og eldre kan oppleve og lære samtidig som man er ute på tur. Formidlingsmetoden skal være spennende i form av ulike arkitektoniske konstruksjoner der du opplever på ulike måter. Konstruksjonene skal også fungere som møteplasser med sitteplasser og bål plasser.

Foto fra registrering høsten 2023 som viser de grønne øyene i elva ved Storekvina stasjon

Fugletårn og lab-stasjon i Naturlab Flatsjå

Referansefoto som viser eksempler på naturtilpasset tilrettelegging med aktiviteter knyttet til undervisning, enkel stimerking, gangbrygger i tre over våtmark, tråkkestein over elva, stasjoner for læring og møtesteder

Feste Landskap • Arkitektur Mulighetsstudie Storekvina

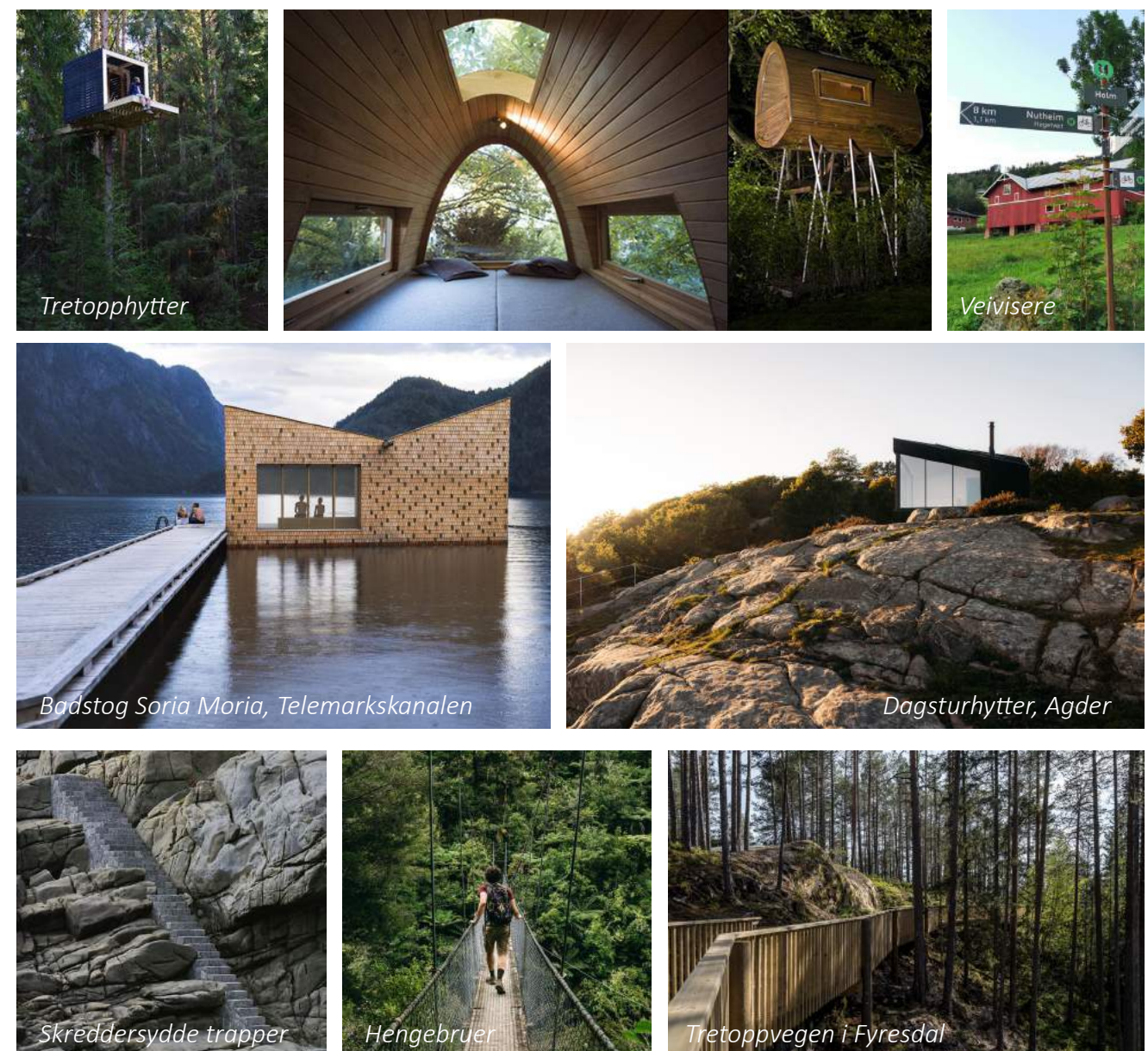
GANGFORBINDELSE OG TURMÅL

Lokalvegen mellom jernbanen og elva, Refskarmonen, er en viktig forbindelse mellom sentrum og elva. Dette er en viktig strekning for turgåing og rekreasjon. Turrunden fra sentrum, via Refskarmonen, via Bjåstølveien og tilbake inn i Vesterdalsveien er fin og lett tilgjengelig. Fra denne er det flere koblinger videre ut i landskapet. For å gjøre runden enda mer attraktiv, for å få folk ut på tur, for å skape gode møtesteder og fine turmål ute i naturen og med fine landskapsopplevelser, er det en ide å etablere noen fine arkitekturinstallasjoner, små hytter, godt tilpassede gangbruer og lett forståelig skilting som viser vei. Stedstilpasset belysning av turrunden som er mye brukt, kunne også være et mulig tiltak.

Referanser å vise til er tretopphytter med enkel overnatting, dagsturhytte eller sted å komme inn og i ly for vær og vind, med ovn og med utsikt. En sauna ved elva ville være en fin kvalitet å kunne tilby både lokalbefolkning og besøkende. Med opplevelsen av elvelandskapet og bading til alle årstider. Etablere koblinger for å komme opp på nuter og fjelltopper, kartlegge og supplere manglende universell tilkomst, knytte sammen stedet. Få på plass skilting for å vise vei og for å fortelle om stedet. Under er det vist bilder som refererer til noen slike prosjekter.

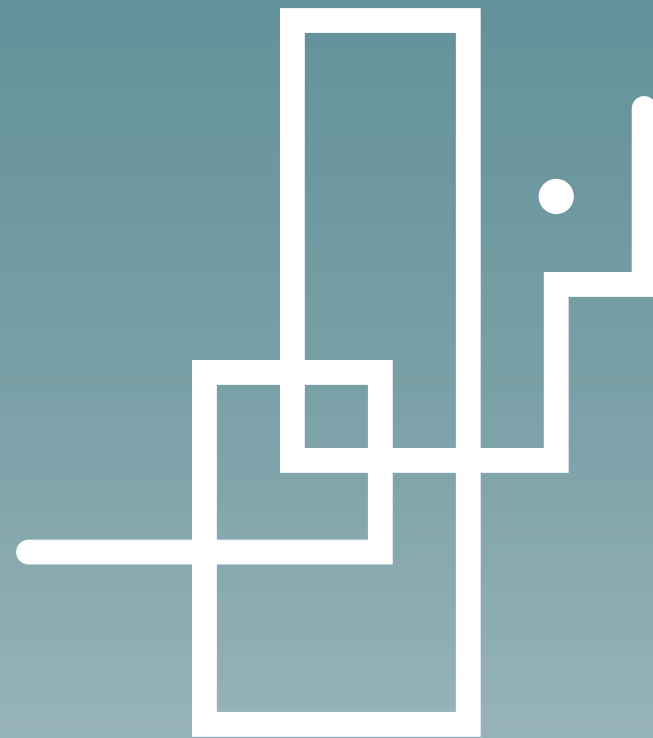

Foto fra registrering høsten 2023 som viser parti fra lokalvegen Refskarmonen, på elvesida av jernbanen

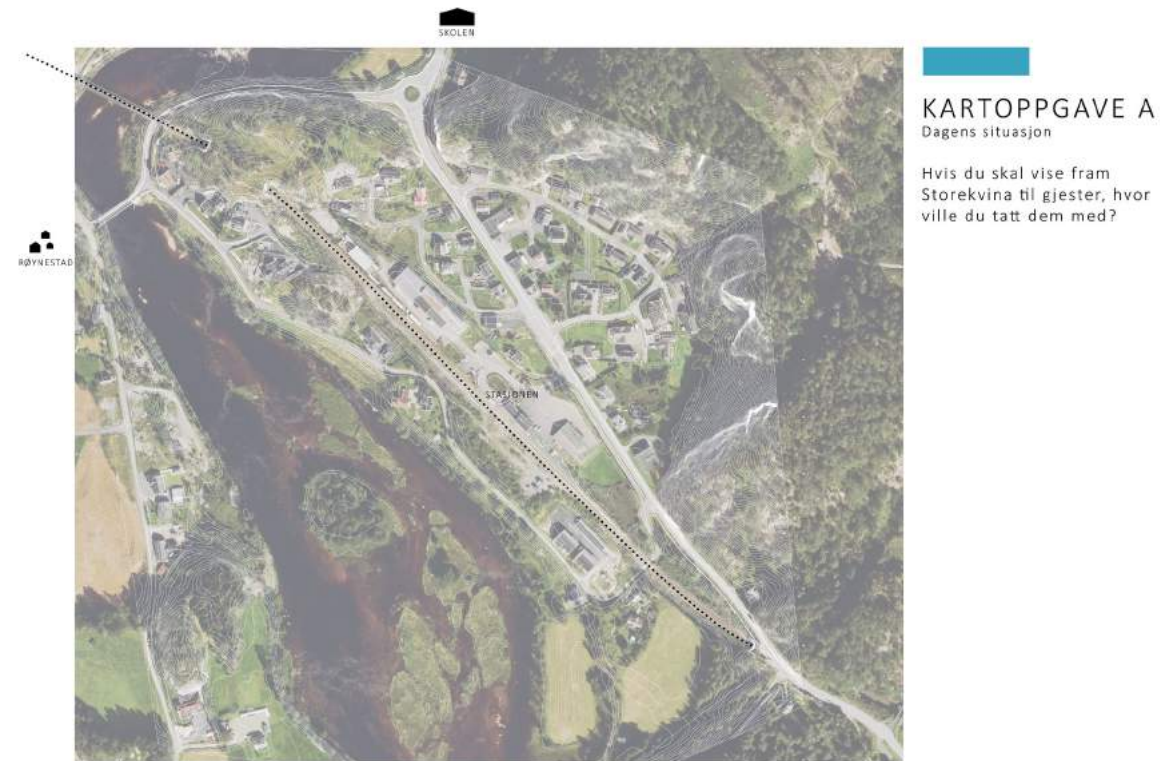

Referansefoto som viser eksempel på tretopphytter, skilting som viser vei, badstue på vannet, en av dagsturhyttene i Agder, steintrapp som er bygd fint inn mot fjellet, ei hengebru og parti fra Tretoppvegen i Fyresdal

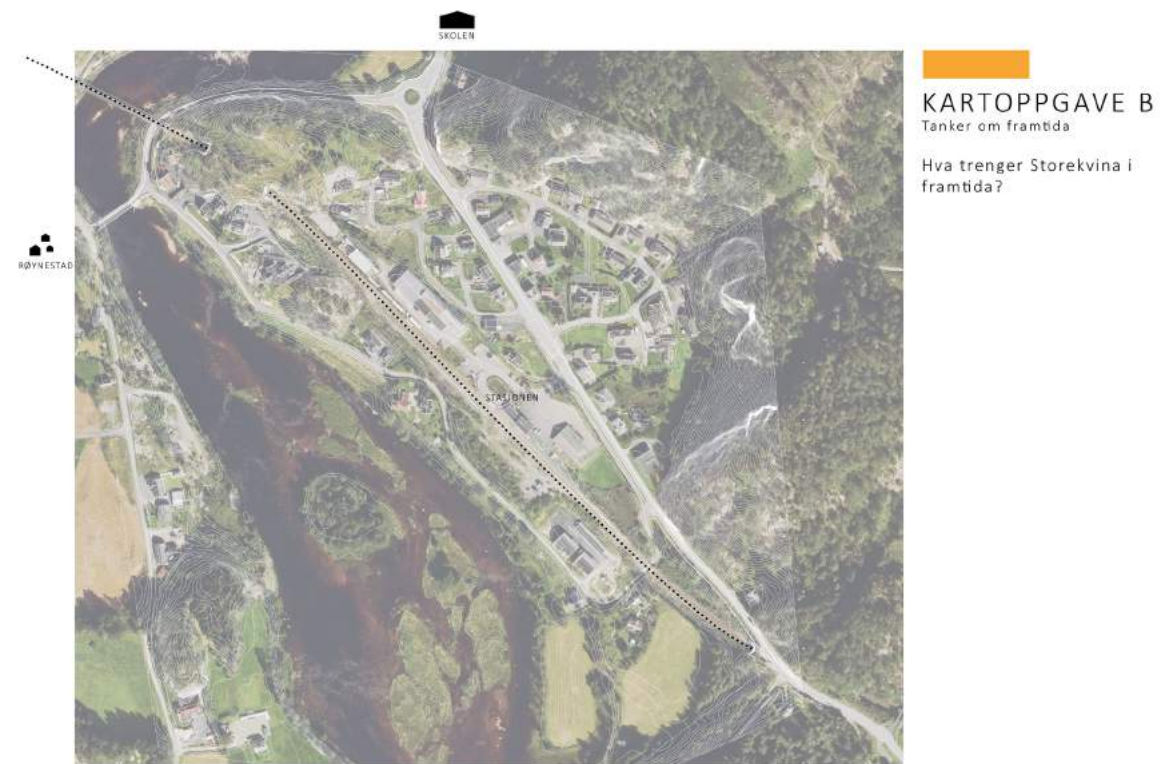
INNSPILL OG MEDVIRKNING

INNHEENTING AV INFORMASJON - 3 KARTOPPGAVER PÅ FOLKEMØTE

Illustrasjonen viser ortofoto av Storekvina som del av kartoppgave A

Illustrasjonen viser ortofoto av Storekvina som del av kartoppgave B

KARTOPPGAVE C

Gatas historie

Marker viktige plasser og bygg

Folkemøte på kulturhuset i Liknes 23.11.2023

Møtet var åpent annonsert i lokalavisen og på kommunen sine hjemmesider og på facebook. I tillegg til at alle grunneiere i området med umiddelbar nærhet til stasjonen, lag og foreninger, kommunale råd og andre interesseorganisasjoner hadde fått invitasjon med bakgrunnsinformasjon om hva arbeidet dreier seg om. At dette ikke er en plan som gir føringer, men en mulighetsstudie som skal illustrere muligheter og problemstillinger på stedet, for å starte en diskusjon og utveksling av ideer mellom de som bor her, resten av innbyggere i kommunen, med politikere og kommunens administrasjon.

Det var veldig bra frammøte og vi fikk mange gode, nyttige og opplysende innspill. Møtet var lagt opp med innledende presentasjoner som handlet om det amerikanske Lister og om historien og satsinger for stasjonsområdene langs Sørlandsbanen. Vi gikk deretter gjennom kartlegging av kvaliteter og utfordringer, og snakket litt rundt ideer og tanker vi hadde gjort oss så langt i prosessen. Til slutt la vi frem disse kartoppgavene for på den måten å innhente mest mulig informasjon og få samtaler igang med flest mulig av de fremmøtte.

Dagen etter hadde vi åpen kontordag på skolen på Storekvina der det også kom folk med innspill og vi fikk sett på ting ute i marka på nytt.

KARTOPPGAVE A

Dagens situasjon

Spørsmål:

Hvis du skal vise fram Storekvina til gjester, hvor ville du tatt dem med?

Svar:

Folk plasserte blå lapper på kartet for å vise hvilke steder de ville vise frem til gjester som kommer på besøk. I tillegg fylte mange ut et ark der spørsmålene var satt opp.

Illustrasjonen viser foto av kartet med blå lapper som folk i folkemøtet plasserte ut som svar på kartoppgave A om dagens situasjon

KARTOPPGAVE A

Oppsummert ordschy

Svarene vi fikk ble samla og satt inn i en ordschy der de stedene som fikk flest blå lapper er de som trer tydeligst frem.

3 på topp:

- Badeplassen
- Stasjonen
- Butikken

Men også elva og øyene, hengebrua over Rafossen, tur til pila og gata står frem.

Alle stedene som nevnes er noe folk har bevissthet rundt og er slik sett viktige.

Illustrasjonen viser ei ordschy der de stedene som har fått flest blå lapper blir de som trer tydeligst fram

KARTOPPGAVE B

Oppsummert ordschy

Svarene vi fikk ble samla og satt inn i en ordschy der de stedene som fikk flest oransje lapper er de som trer tydeligst frem.

3 på topp:

- Bakeri og café
- Turområde elva og øyene
- Bedre vedlikehold

Butikken, Stasjonsområdet, attraktive bolig-tomter, tretopphytter ved elva og kontakt med elva utpeker seg også.

Illustrasjonen viser ei ordschy der de stedene som har fått flest oransje lapper blir de som trer tydeligst frem

1997, 1998, 1999, 2000, 2001, 2002, 2003, 2004, 2005, 2006, 2007, 2008, 2009, 2010, 2011, 2012, 2013, 2014, 2015, 2016, 2017, 2018, 2019, 2020, 2021, 2022, 2023, 2024, 2025, 2026, 2027, 2028, 2029, 2030, 2031, 2032, 2033, 2034, 2035, 2036, 2037, 2038, 2039, 2040, 2041, 2042, 2043, 2044, 2045, 2046, 2047, 2048, 2049, 2050, 2051, 2052, 2053, 2054, 2055, 2056, 2057, 2058, 2059, 2060, 2061, 2062, 2063, 2064, 2065, 2066, 2067, 2068, 2069, 2070, 2071, 2072, 2073, 2074, 2075, 2076, 2077, 2078, 2079, 2080, 2081, 2082, 2083, 2084, 2085, 2086, 2087, 2088, 2089, 2090, 2091, 2092, 2093, 2094, 2095, 2096, 2097, 2098, 2099, 2100, 2101, 2102, 2103, 2104, 2105, 2106, 2107, 2108, 2109, 2110, 2111, 2112, 2113, 2114, 2115, 2116, 2117, 2118, 2119, 2120, 2121, 2122, 2123, 2124, 2125, 2126, 2127, 2128, 2129, 2130, 2131, 2132, 2133, 2134, 2135, 2136, 2137, 2138, 2139, 2140, 2141, 2142, 2143, 2144, 2145, 2146, 2147, 2148, 2149, 2150, 2151, 2152, 2153, 2154, 2155, 2156, 2157, 2158, 2159, 2160, 2161, 2162, 2163, 2164, 2165, 2166, 2167, 2168, 2169, 2170, 2171, 2172, 2173, 2174, 2175, 2176, 2177, 2178, 2179, 2180, 2181, 2182, 2183, 2184, 2185, 2186, 2187, 2188, 2189, 2190, 2191, 2192, 2193, 2194, 2195, 2196, 2197, 2198, 2199, 2200, 2201, 2202, 2203, 2204, 2205, 2206, 2207, 2208, 2209, 2210, 2211, 2212, 2213, 2214, 2215, 2216, 2217, 2218, 2219, 2220, 2221, 2222, 2223, 2224, 2225, 2226, 2227, 2228, 2229, 2230, 2231, 2232, 2233, 2234, 2235, 2236, 2237, 2238, 2239, 2240, 2241, 2242, 2243, 2244, 2245, 2246, 2247, 2248, 2249, 2250, 2251, 2252, 2253, 2254, 2255, 2256, 2257, 2258, 2259, 2260, 2261, 2262, 2263, 2264, 2265, 2266, 2267, 2268, 2269, 2270, 2271, 2272, 2273, 2274, 2275, 2276, 2277, 2278, 2279, 2280, 2281, 2282, 2283, 2284, 2285, 2286, 2287, 2288, 2289, 2290, 2291, 2292, 2293, 2294, 2295, 2296, 2297, 2298, 2299, 2300, 2301, 2302, 2303, 2304, 2305, 2306, 2307, 2308, 2309, 2310, 2311, 2312, 2313, 2314, 2315, 2316, 2317, 2318, 2319, 2320, 2321, 2322, 2323, 2324, 2325, 2326, 2327, 2328, 2329, 2330, 2331, 2332, 2333, 2334, 2335, 2336, 2337, 2338, 2339, 2340, 2341, 2342, 2343, 2344, 2345, 2346, 2347, 2348, 2349, 2350, 2351, 2352, 2353, 2354, 2355, 2356, 2357, 2358, 2359, 2360, 2361, 2362, 2363, 2364, 2365, 2366, 2367, 2368, 2369, 2370, 2371, 2372, 2373, 2374, 2375, 2376, 2377, 2378, 2379, 2380, 2381, 2382, 2383, 2384, 2385, 2386, 2387, 2388, 2389, 2390, 2391, 2392, 2393, 2394, 2395, 2396, 2397, 2398, 2399, 2400, 2401, 2402, 2403, 2404, 2405, 2406, 2407, 2408, 2409, 2410, 2411, 2412, 2413, 2414, 2415, 2416, 2417, 2418, 2419, 2420, 2421, 2422, 2423, 2424, 2425, 2426, 2427, 2428, 2429, 2430, 2431, 2432, 2433, 2434, 2435, 2436, 2437, 2438, 2439, 2440, 2441, 2442, 2443, 2444, 2445, 2446, 2447, 2448, 2449, 2450, 2451, 2452, 2453, 2454, 2455, 2456, 2457, 2458, 2459, 2460, 2461, 2462, 2463, 2464, 2465, 2466, 2467, 2468, 2469, 2470, 2471, 2472, 2473, 2474, 2475, 2476, 2477, 2478, 2479, 2480, 2481, 2482, 2483, 2484, 2485, 2486, 2487, 2488, 2489, 2490, 2491, 2492, 2493, 2494, 2495, 2496, 2497, 2498, 2499, 2500, 2501, 2502, 2503, 2504, 2505, 2506, 2507, 2508, 2509, 2510, 2511, 2512, 2513, 2514, 2515, 2516, 2517, 2518, 2519, 2520, 2521, 2522, 2523, 2524, 2525, 2526, 2527, 2528, 2529, 2530, 2531, 2532, 2533, 2534, 2535, 2536, 2537, 2538, 2539, 2540, 2541, 2542, 2543, 2544, 2545, 2546, 2547, 2548, 2549, 2550, 2551, 2552, 2553, 2554, 2555, 2556, 2557, 2558, 2559, 2560, 2561, 2562, 2563, 2564, 2565, 2566, 2567, 2568, 2569, 2570, 2571, 2572, 2573, 2574, 2575, 2576, 2577, 2578, 2579, 2580, 2581, 2582, 2583, 2584, 2585, 2586, 2587, 2588, 2589, 2590, 2591, 2592, 2593, 2594, 2595, 2596, 2597, 2598, 2599, 2600, 2601, 2602, 2603, 2604, 2605, 2606, 2607, 2608, 2609, 2610, 2611, 2612, 2613, 2614, 2615, 2616, 2617, 2618, 2619, 2620, 2621, 2622, 2623, 2624, 2625, 2626, 2627, 2628, 2629, 2630, 2631, 2632, 2633, 2634, 2635, 2636, 2637, 2638, 2639, 2640, 2641, 2642, 2643, 2644, 2645, 2646, 2647, 2648, 2649, 2650, 2651, 2652, 2653, 2654, 2655, 2656, 2657, 2658, 2659, 2660, 2661, 2662, 2663, 2664, 2665, 2666, 2667, 2668, 2669, 2670, 2671, 2672, 2673, 2674, 2675, 2676, 2677, 2678, 26

Marker viktige plasser og bygg

Illustrasjonen viser foto av kartet med grønne lapper som folk i folkemøtet plasserte ut som svar på kartoppgave C om gatas historie

KARTOPPGAVE C

Oppsummert ordsky

I kartoppgave C var vi ute etter historien til husa i gata. Vi ville også gjerne få frem fortellinger eller ting som folk husker fra hvordan gata var før, viktige ting som har skjedd eller noe som var typisk for stedet.

De skulle også plassere grønne lapper på viktige plasser eller bygg. Her var det to klare på topp:

- Stasjonen
- Den gamle butikken

Badeplassen, gateløpet, det gamle bakeriet, postkontoret, skolen og kiosken har også fått flere lapper.

Illustrasjonen viser ei ordsky der de stedene som har fått flest grønne lapper blir de som trer tydeligst frem

TILLEGGSOPPGAVE

Hvilke kvaliteter kjennetegner Storekvina som sted? Før og nå.

Kjennetegnet på stedet som flest har nevnt er stasjonsbyen. Det påpekes at det var fint og levende før, men litt som en spøkelsesby preget av forfall og dårlig vedlikehold nå.

En oppsummering vi merket oss på ett av svarene var denne:
"Trivelig før - Trist nå".

Det er vel egentlig en ganske god karakteristikk av det mange føler. Det bør det gjøres noe med!

Illustrasjonen viser ei ordskey der de kvalitetene som flest har nevnt blir de som trer tydeligst frem. Og tilsvarende med hva folk peker på som de største problemene

OPPSUMMERING INNSPILL

Når alle innspillene vi har fått samles i en og samme ordsky, ser det slik ut.

Det som merker seg ut som hovedfokus hos folk som har svart er:
(kvaliteter)

- Stasjonene
 - Badeplassen
 - Butikken
- (problemstillinger)
- Bedre vedlikehold

Men også ønske om innhold i den gamle butikken i gata, ønske om bakeri og kafé, tilrettelegging av turområde med elva og øyene, tretopp-hytter ved elva, utvikling av jernbaneområdet, attraktive boligområder og at skolen er viktig.

Illustrasjonen viser ei samla ordskey for alle oppgavene

LØSNINGSFORSLAG

SITUASJONSPLAN STOREKVINA STASJON

FOKUSOMRÅDE: STASJONSOMRÅDET OG BUTIKKEN

Illustrasjonene viser øverst utsnitt av 3D-modell der Stasjonsplassen og området ved butikken har fått nye, grønne rammer. Under tre referansebilder med eksempler på aktivisering av plassen med marked og uteservering

Stasjonsplassen

Stasjonsplassen og området ved butikken har fått nye, grønne rammer som strukturerer den store asfaltplassen og gjør den til et hyggelig sted å oppholde seg i det daglige bylivet. Det er fortsatt beholdt store manøvreringsflater for å ivareta varelevering og parkering. Disse flatene kan også brukes temporært til markeder og arrangementer. Foran pakkhuset på stasjonen er det laget en plass som avgrenses av noen flere trær og skaper et indre rom mot bygget som vil kunne fungere som fin tilskuerplass foran sceneløsning på lasterampa. Vi tror det kan bli en flott arena for å lage arrangementer med egen stasjonsvri her!

FOKUSOMRÅDE: STASJONSOMRÅDET OG BUTIKKEN

FOKUSOMRÅDE: STASJONSOMRÅDET OG BUTIKKEN

Lekeskogen

Drivere av butikken hadde tanker om å innpasse lek i området. Vi har latt oss inspirere av de gamle bildene fra stedet der denne flata hadde en liten skog. En parkskog med lek her ved butikken tror vi kunne bli et hyggelig og attraktivt sted å komme til for store og små. Vi ser for oss at lekeelementene kunne bygges som sykkelløyper i terreng og på bølgen- de trebrygger mellom trærne. Møteplasser og rom i skogen kan innpass- es med ulike lekefunksjoner. Dette skal være en park- og lekeskog.

Illustrasjonene viser øverst utsnitt av 3D-modell med lekeskogen. Under tre referansebilder med eksempler på utforming av parkskog med leke- og møbleringselementer

FOKUSOMRÅDE: STASJONSOMRÅDET OG BUTIKKEN

Illustrasjonene viser øverst utsnitt av 3D-modell der lekeskogen, butikken og Stasjonsplassen vises sett i fugleperspektiv sett fra nordvest. Under tre referansebilder med eksempler på hvordan veg og parkeringsplasser kan utformes med grønne rammer og en utforming og møblering som legger opp til fleksibel flerbruk av arealene

Kjøremønster

Det er lagt opp til at varelevering kan tas inn via en ny tilførselsveg fra krysset i sør. På den måten kan vi unngå at de store lastebilene må ha plass nok til å snu inne på Stasjonsplassen. Denne vegen skal være underordnet og er ikke tenkt i bruk for folk som kommer hit for å handle. Det må ses på hvordan utforming og avgrensning kan gjøres for å hindre at uvedkommende kjører her. Det må selvsagt skiltes, men trengs trolig også fysiske hinder. Kanskje en bom som kan ringes til med fjernstyrt åpne-/lukkefunksjon kunne fungert.

FOKUSOMRÅDE: HOVEDGATA

Illustrasjonen viser utsnitt av 3D-modell der hovedgata i Storekvina vises sett i fugleperspektiv fra sør.

Referansefoto fra Strømmen sentrum som viser et gatesnitt med fortau med breie granittkantstein, doble trerekker og kjørefelt i to retninger. Foto fra Street view

Referansefoto fra Os sentrum i Østerdalen. Gjennom miljøprioritert gjennomkjøring (MPG-prosjekt) på 1990-tallet, ble sentrum opprustet med fortau, granittkanter, stedegne trær, opprusting av den gamle bebyggelsen med tilhørende stakittgjerder og innramming av hagene mellom husa. Foto fra Street view

Fokus på den gamle bebyggelsen og miljøtiltak i gata
For å markere Storekvina som sentrum og sted, vil det være viktig å ta vare på og ruste opp den gamle bebyggelsen langs gata, gjøre tiltak som gjør det hyggeligere å gå og sykle i sentrum og gi romma mellom husa grønne og miljøskapende kvaliteter.

FOKUSOMRÅDE: HOVEDGATA

Illustrasjonen viser utsnitt av 3D-modell med hovedgata i Storekvina sett i fugleperspektiv fra nordvest mot sørøst

FOKUSOMRÅDE: GÅRDEN TIL BJARNE

Besøkgård, parselhager og bobilcamp

Områdene som var pekt på som mulige boligområder med felles dyrkingshager og som grønn fortetting ble diskutert videre med grunneier, Bjarne. Han har ingen ønsker om å utvikle boliger her, men kan være interessert i å legge til rette for bobilcamping på det øvre jordet. Han har også tanker om å utvikle en besøkgård og mulig parselhage med drivhus. Som møtested og mulig terapihage. Vi har forsøkt å illustrere en mulig retning for en slik utvikling av området.

Illustrasjonene viser øverst utsnitt av 3D-modell med område for camping på jordene til Refskarmonen 7 er vist. Under referansebilder som viser besøkgård, dyrking og camping

FOKUSOMRÅDE: GÅRDEN TIL BJARNE

Tretopphytter

Jordene på gården ligger i to høyder med en tydelig brink eller markert skråning mellom. I denne skråningen ville det passet fint å legge inn tretopphytter med inngang fra terreng på øvre nivå og med hytta på påler svevende ut over det nedre jordet. Hyttene må innpasses mellom trærne og ville blitt en attraksjon, tror vi.

Illustrasjonene viser øverst utsnitt av 3D-modell med område for camping på jordene til Refskarmonen 7 er vist. Under referansebilder som viser parkskog og tretopphytter

FOKUSOMRÅDE: GÅRDEN TIL BJARNE

Område for telting

Den nedre flata er flomutsatt og det er derfor ikke ønskelig med annet enn teltplasser her, mot randvegetasjonen mot elva. Enkel tilrettelegging for bål plass og sitteflater kan evt vurderes innpasset i ytterkant av jordet og utformet så det tåler å stå i kortere flomperioder.

Gressflatene kan klippes slik at stier og plasser for telting trer frem.

Illustrasjonene viser øverst utsnitt av 3D-modell med område for telting på det nedre jordet og med tretopphyttene i skråningen bak. Under referansebilder som viser enkel tilrettelegging med bål plass og møtested i skogen og skilting som viser retning

FOKUSOMRÅDE: ØYENE OG ELVELANDSKAPET

Illustrasjonen viser utsnitt av 3D-modell der vi ser hele planområdet i fugleperspektiv fra sørvest. Fra en liten parkering på nedsiden av gården til Bjarne er det vist en mulig turveg på bru som fører ut i øylandskapet i elva

FOKUSOMRÅDE: ØYENE OG ELVELANDSKAPET

Turveg i elvelandskapet

De grønne øyene i elva fanget straks vår oppmerksomhet da vi kartla området. Vi tenkte det ville være spennende å komme seg ut dit, i elvelandskapet. Dette var det mange som syns var en god ide og vi har her illustrert hvordan det kunne sett ut. Øyene er flomutsatt så løsninger som velges må tåle å stå under vann og i perioder med striere strøm.

Illustrasjonene viser øverst utsnitt av 3D-modell med turveg innpasset over til øyene i elva. Under referansebilder som viser ulike typer bruer og gangforbindelser over terreng og vann

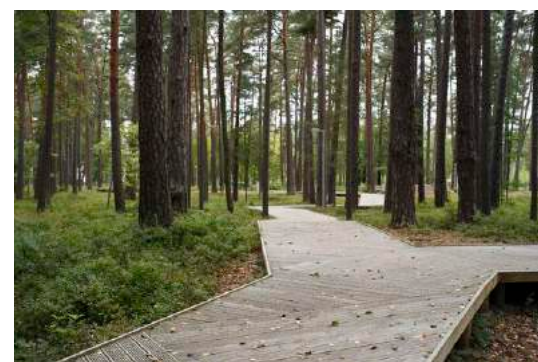
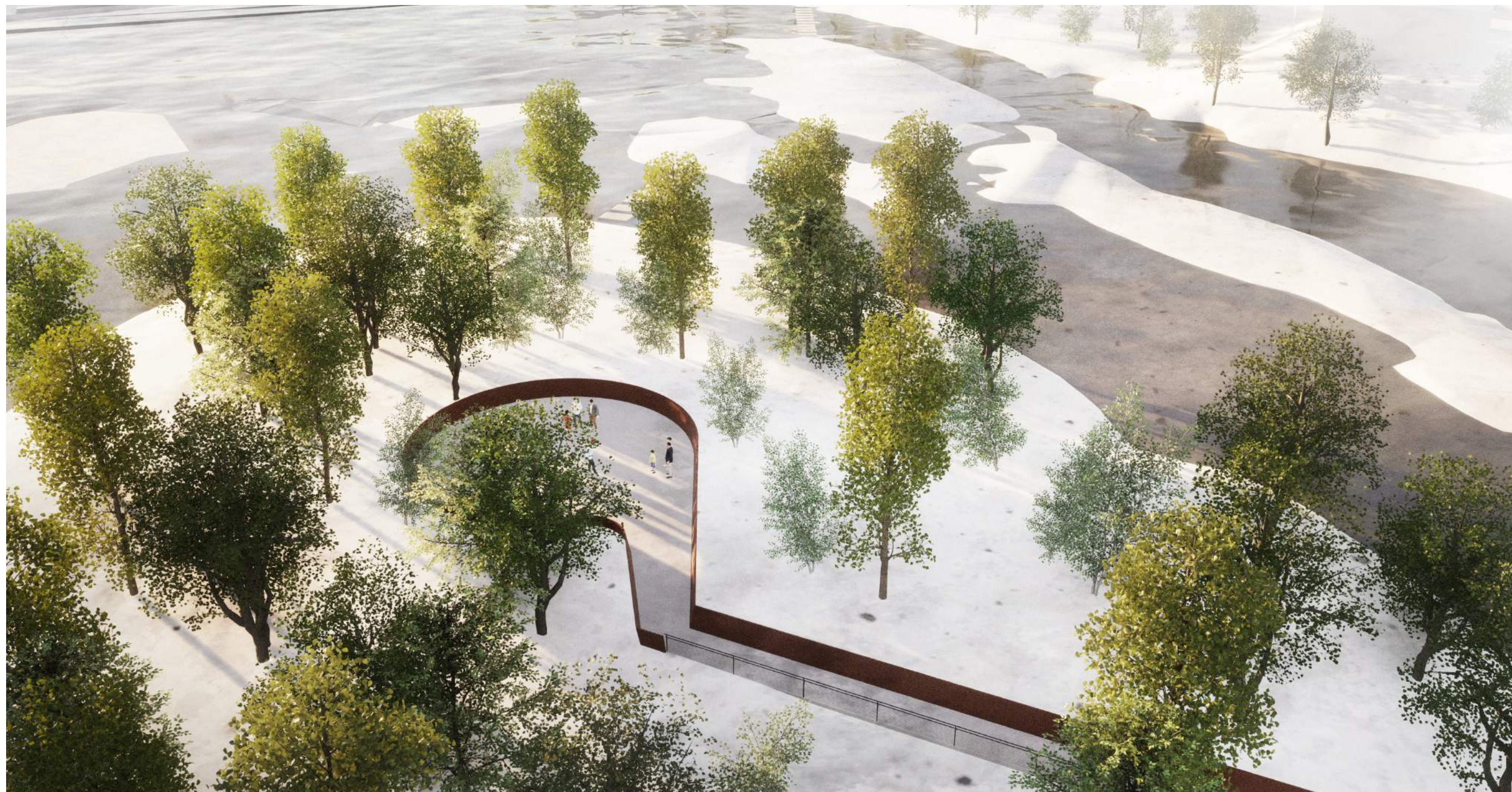
FOKUSOMRÅDE: ØYENE OG ELVELANDSKAPET

Illustrasjonene viser utsnitt av 3D-modell med turveg innpasset over til øyene i elva

Turvegen vil bli et selstendig bygd element som i størst mulig grad skal tilpasses i terrenget på en måte som gjør inngrepet så nennsomt som mulig.

Illustrasjonene viser øverst utsnitt av 3D-modell med turveg innpasset over til øyene i elva. Under referansebilder som viser ulike gangbaner og turmål i øylandskapet

Universell utforming

Turwegen innfrir slik den nå er lagt krav til universell utforming. Noe som fører til at den blir liggende nedi terrenget her ute på den største øya. Dette må vurderes opp mot naturverdier og flom i tillegg til UU.

FOKUSOMRÅDE: BADEPLASSEN

Parkering og universell tilkomst

Det har vært et ønske fra flere at vi skulle se på utbedring av dagens badeplass. For å få til en akseptabel løsning for universell utforming er gangtilkomsten her foreslått som en lang, frittstående bygd rampe. Vi har også foreslått å lage en liten parkeringsplass i en utvidelse av vegen.

Illustrasjonene viser øverst utsnitt av 3D-modell med forslag til ny tilkomst til badeplassen. Under referansebilder som viser terrengtilpasset gangrampeløsning, en kant som avgrensning av parkering som også kan sittes på og til slutt liten p-plass med grusdekke og storgatestein som markerer parkeringsplassene

FOKUSOMRÅDE: BADEPLASSEN

Illustrasjonene viser øverst utsnitt av 3D-modell med forslag til ny gangtilkomst til badeplassen. Under referansebilder som viser ulike gangbaner og terrengtilpassede gangrampeløsninger

Gangtilkomsten blir som ei brygge som legger seg inn mot terreng på innsida og tilpasses på stolpeløsning på utsiden. På den måten trenger ikke inngrepet i skråningen bli større enn det må.

FOKUSOMRÅDE: BADEPLASSEN

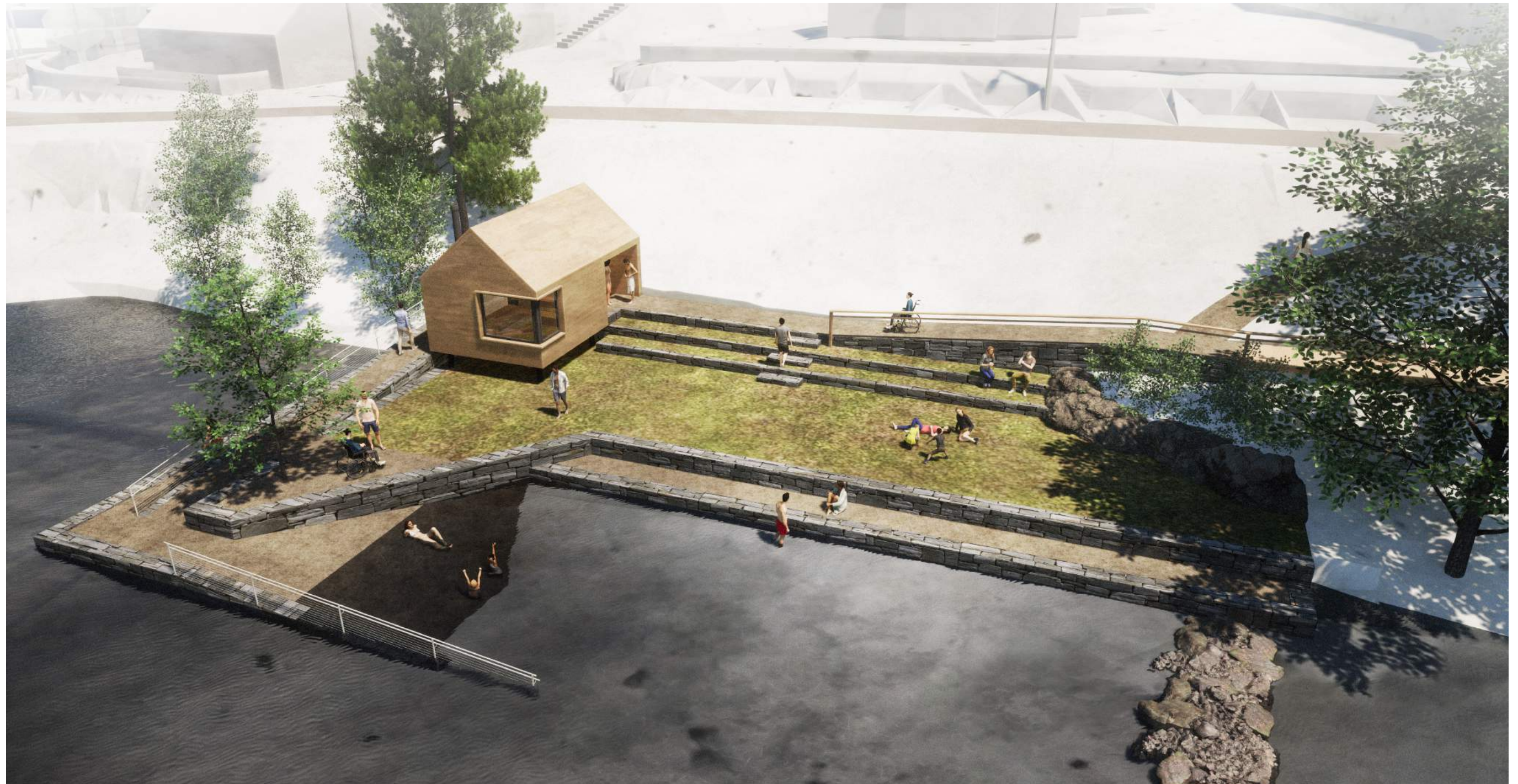

Sittetrapper

Badeplassen har fått en badstue lagt til og sittetrapper som tar opp terrengoverganger mot tilkomstrampe og ned mot vannet. Det er en ganske stor ombygging, men for å løse utfordringer med universell tilkomst er det naturlig å gjøre såpass mye ut av det. Slik at det legges til noen vesentlige og attraktive elementer og funksjoner.

Illustrasjonene viser øverst utsnitt av 3D-modell med badstua og murte trapper.
Under referansebilder som viser ulike sittetrapp- og rampeløsninger

FOKUSOMRÅDE: BADEPLASSEN

Badstua

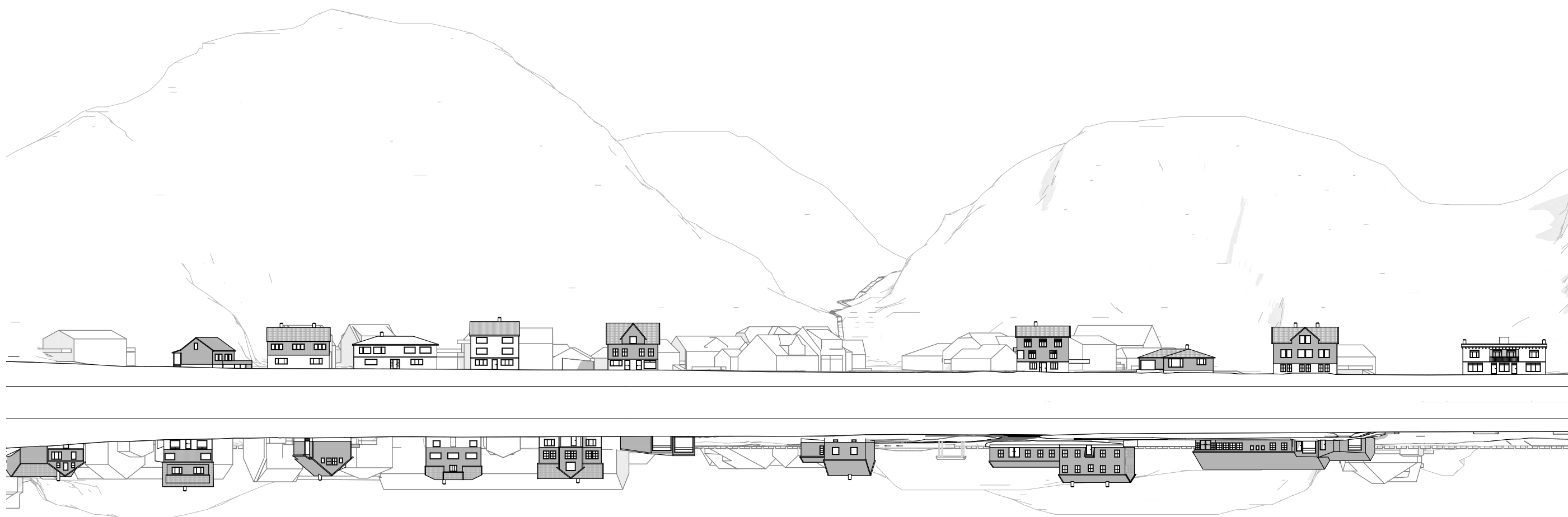
Badstubygget er plassert på enden av badeplassen, i hjørnet der gangtilkomsten lander og overgangen til vannet tas opp med sittetrappene i flere nivåer. Bygget er lagt slik at rampa går gjennom en åpning i enden av bygget, for å få plass nok på utsiden og for å få rampa til å treffe riktig. Samtidig er det en fin måte å få bygget og landskapet til å “samhandle” på.

Illustrasjonene viser øverst utsnitt av 3D-modell med forslag til ny utforming av badeplassen med sittetrappene og badstubygg. Under referansebilder som viser inspirasjon for badstubygg og nedsenket rampeløsning ut i vannet

FORMINGSVEILEDER

BEBYGGELSEN I GATA

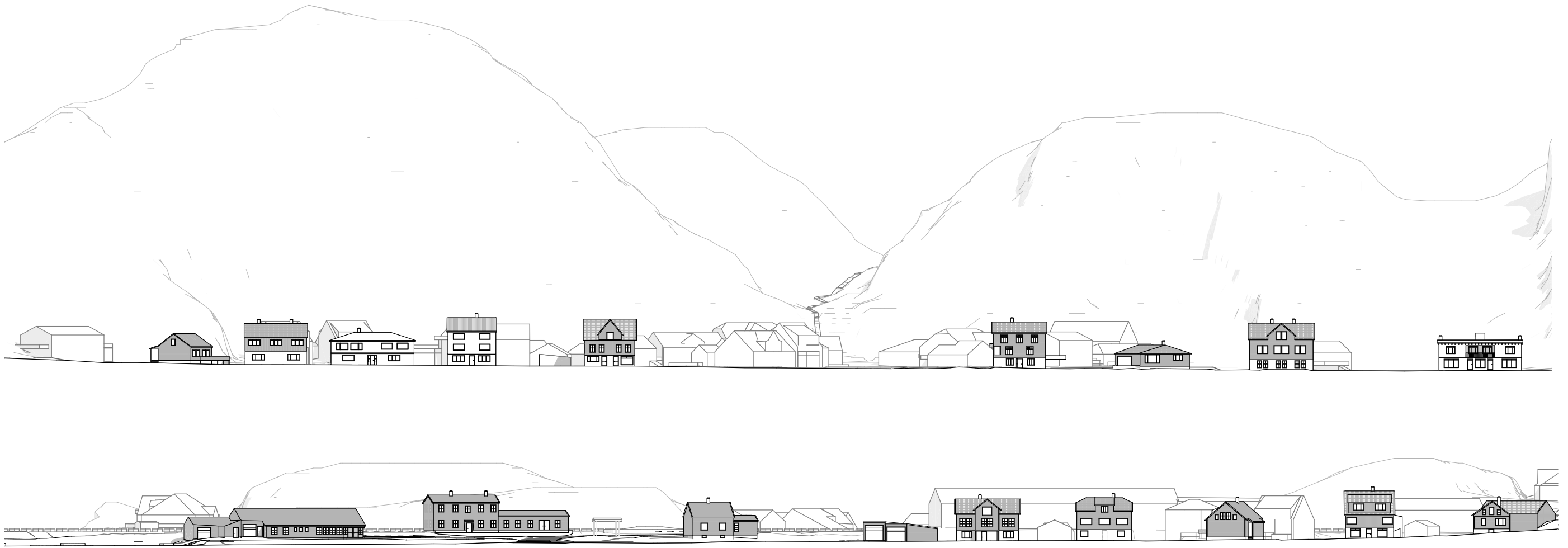

OM VEILEDEREN

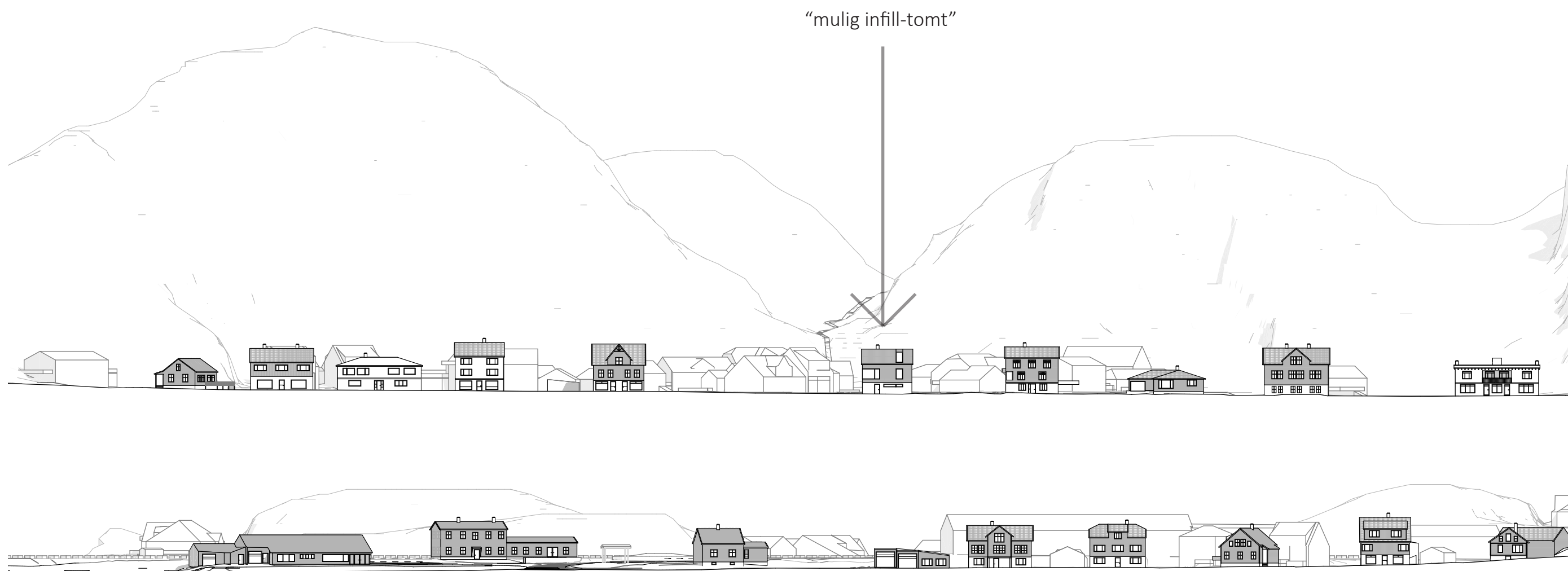
Som del av mulighetsstudien er det utarbeidet en enkel formingsveileder for bebyggelsen langs gata. Vi har vært opptatt av å vurdere helheten og opplevelsen av gata sammen med kartlegging og vurdering av de enkelte husa. Som kommentert i vurderingen av muligheter og kvaliteter i gata (ref. s. 28), er et viktig karaktertrekk at hvert enkelt bygg har sin tydelige “personlighet”. Likevel gjør måten de står sammen på og at de er forholdsvis like i skala og proporsjoner, at de skaper en fin helhet. Husene sine forskjellige uttrykk og historien de har, utgjør fortellinga om gata og er slik en del av stedets identitet.

Derfor har denne veilederen stort fokus på å ta utgangspunkt i de enkelte bygga sin opprinnelige utforming og det historiske uttrykket. Ved bevisst rehabilitering og oppgradering av fasader mot gata, vil de aller fleste av husa få vesentlig estetisk løft. Noe som igjen vil påvirke helhetsopplevelsen av gata positivt. Dersom noen av husa likevel må rives, har vi sett på muligheter for å tenke “infill”-bebyggelse som legger til en ny del av historien, men på en måte som underordner seg i helheten og blir del av den samme fortellinga.

EKSISTERENDE GATELØP

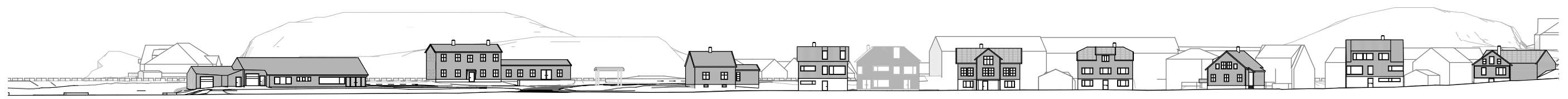
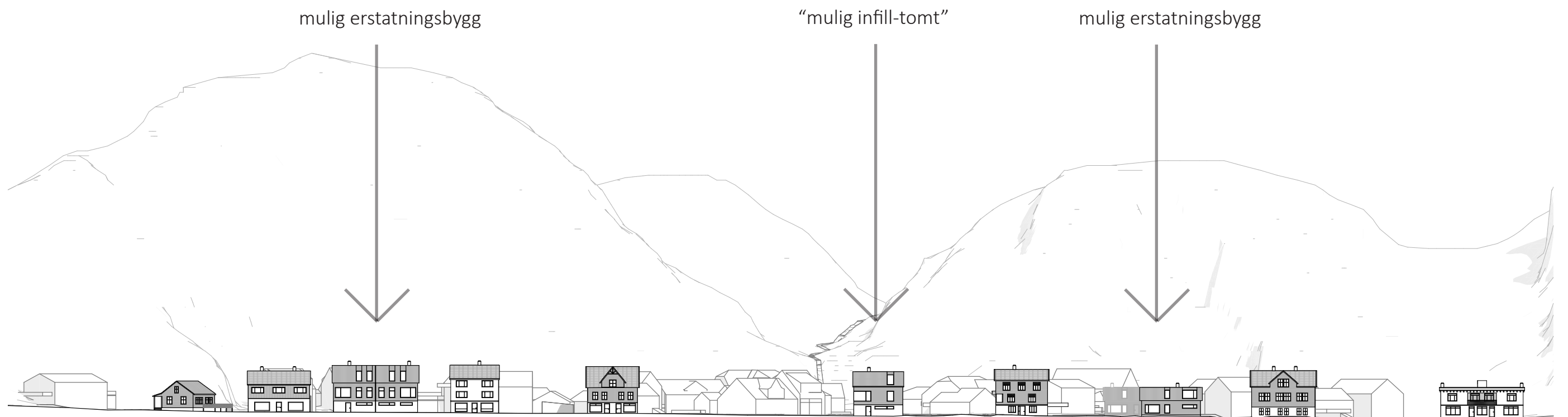
Fasadeopprissene viser dagens situasjon.

ALTERNATIV A- REHABILITERING

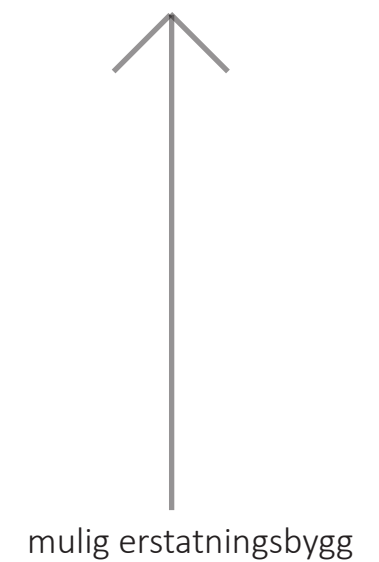
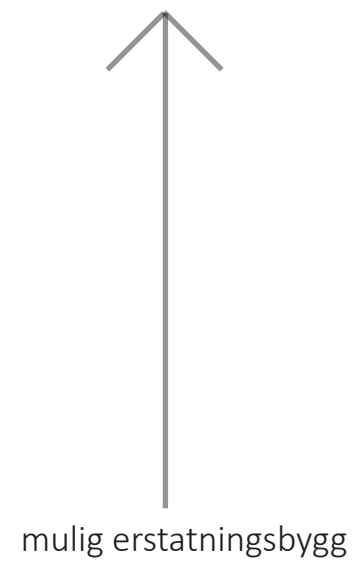
Alternativ A baserer seg på en rehabilitering av bebyggelsen i eksisterende gateløp, med fokus på tilbakeføring til byggenes opprinnelige uttrykk. I dette alternativet er fokus på å bevare, altså et ønske om å unngå riving av bygg. På tomte mellom Torvmyrvegen 1 og Vesterdalsvegen 818 foreslås det et nytt "infill"-prosjekt som bidrar til å stramme opp og forsterke opplevelsen av gateløpet.

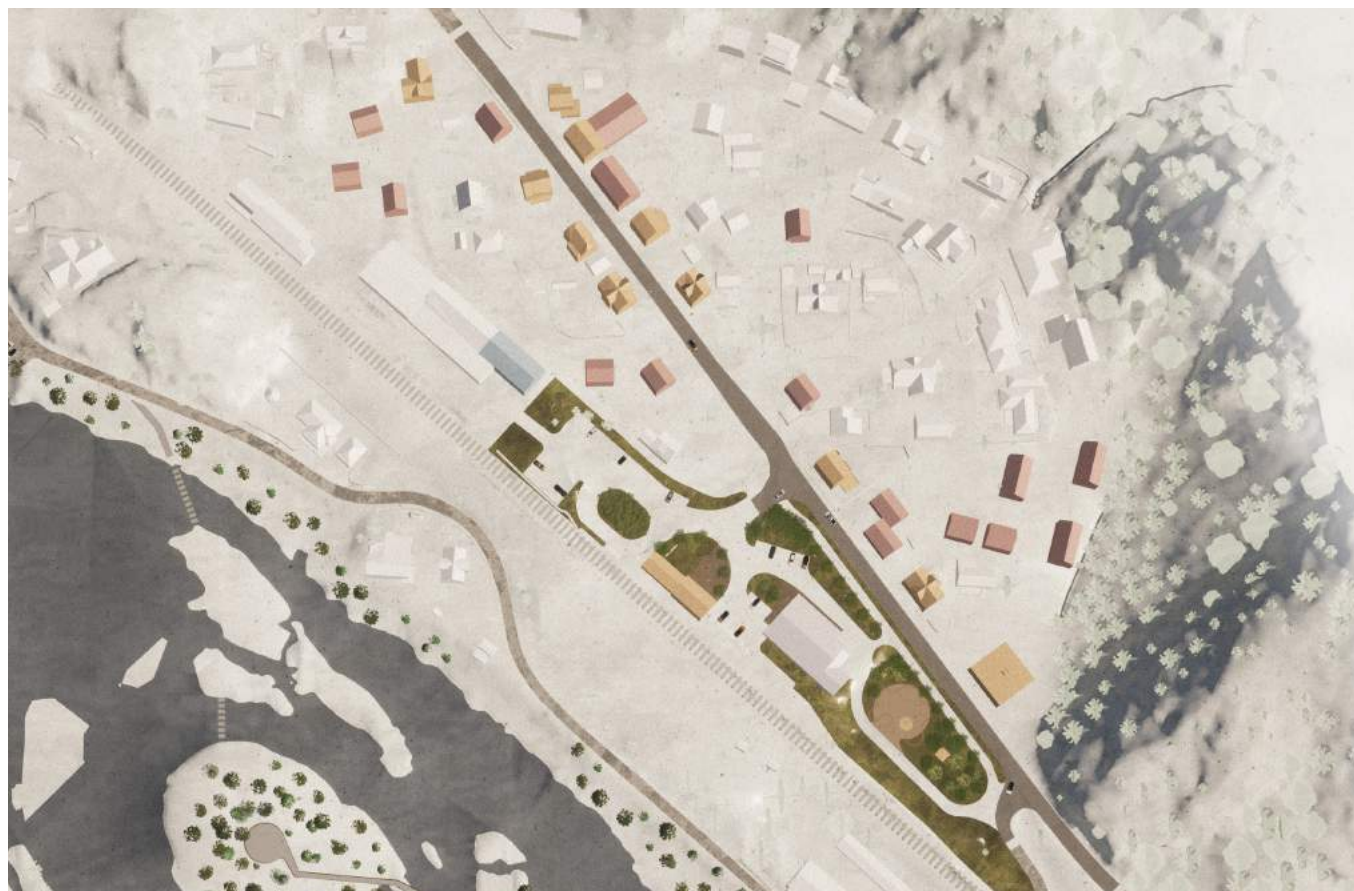
Mange av byggene i gata bærer preg av dårlig vedlikehold. Spesielt går dette på vedlikehold av fasader og tak. I mange av byggene er vinduene erstattet med "husmorvinduer" som endrer uttrykket til byggene bort fra sitt historiske uttrykk. Innsetting av vinduer i mur i sokkeletasje, er i mange tilfeller ikke gjort på en estetisk god måte (ref. Vesterdalsvegen 808). En mer detaljert gjennomgang av mulige rehabiliteringstiltak for hver enkelt bygning vises senere i kapitlet.

ALTERNATIV B- “INFILL” / ERSTATNINGSBYGG

Alternativ B viser en mulig strategi for fortetting av gateløpet, hvor noen bygg rives.

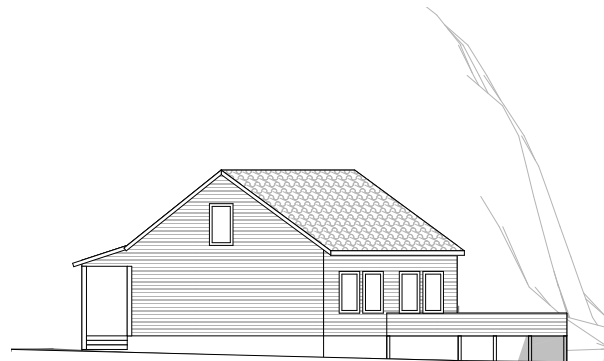
ALTERNATIV B- “INFILL” / ERSTATNINGSBYGG

Røde bygg illustrerer mulige “infill”-prosjekter og erstatningsbygg. Lagerbygg nordvest for stasjonen viser mulig ny utvikling av eksisterende lagerbygg , idag tilknyttet virksomheten Trestokken.

Alternativ B åpner for større endringer i gateløpet, med mulighet for riving av bygg som enten er i dårlig stand, eller har tomteforutsetninger som gjør at riving og oppføring av nybygg kan åpne for nye muligheter. Erstatningsbygg må utformes med en estetikk som passer inn i den arkitektoniske konteksten. Det er ikke nødvendigvis hensiktsmessig at ny bebyggelse kopierer / etterligner tilgrensende historisk bebyggelse, men heller at en moderne utforming henter inspirasjon fra den. Det anbefales at ny bebyggelse kan leses i konteksten som et moderne innslag i gata, men med tydelig referanse til historien. Dette er et tema som må arbeides videre med i påfølgende faser av prosjektet.

TORVMYRVEGEN 21

Ukjent byggeår, trolig rundt 1945

EKSISTERENDE

EKSISTERENDE

Eldre bolighus, trolig fra 1940-tallet. Før utvidelse av vegen med fortau hadde boligen et tilbygg mot sørvest og tydeligere henvendelse mot vegen. Bygget er i relativt god stand. Terrassen mot sør er ikke opprinnelig.

Mulige tiltak: Gjenetablere vinduer mot vegen. For å styrke hovedformen til den opprinnelige boligen kunne terrassen vært vurdert utført i et lettere uttrykk som står mer i kontrast til hovedformen.

MULIGE TILTAK

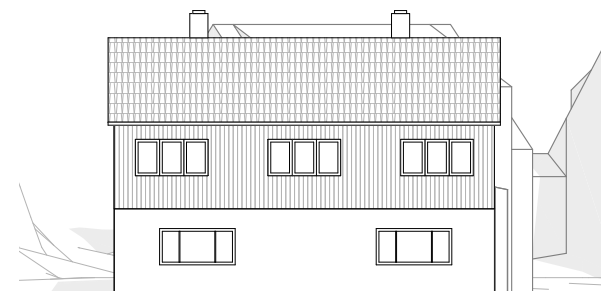

HISTORISK

TORVMYRVEGEN 19

Byggeår 1950

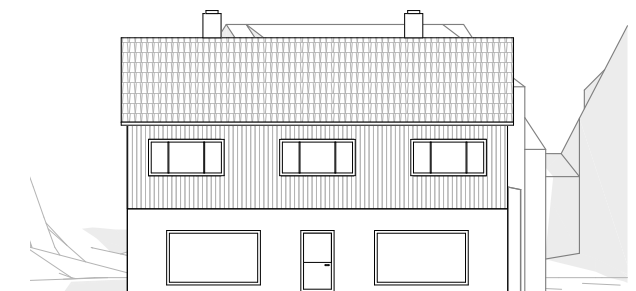
EKSISTERENDE

EKSISTERENDE

Storekvina samvirkelag. Hovedbygningen oppført i betong og tre i 1950. Fungerer som samvirkelag fram til nedleggelsen i år 2000. Bygget fremstår i god stand og har lager og mulighet for varelevering på baksida.

Mulige tiltak: Se på muligheten for re-etablering av næring i sokkelen. Tilbakeføring av historisk fasade med mer åpenhet mot gata. Potensiale for f.eks funksjoner som bakeri eller kafé. Dette er funksjoner som gjennom brukermidvirkningen har blitt meldt inn som ønsker. Vurdere muligheten for å utvikle bakenforliggende lagerdel til bolig (ref. ALT B). Lagerdel kan også egne seg til bruk som verksted eller type publikumsrettet næring.

MULIGE TILTAK

HISTORISK

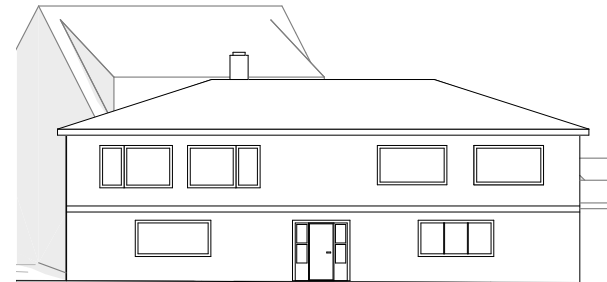

TORVMYRVEGEN 17

Ukjent byggeår, ca. 1965

EKSISTERENDE

MULIGE TILTAK

EKSISTERENDE

HISTORISK

Bygget har ukjent byggeår, men er trolig oppført på midten av 60-tallet. Beskrives som det nyeste av de gamle husa i Myra. Fungerte som postkontor frem til nedleggelsen i 1996. Bygget fremstår i relativt god stand. Tidligere hadde bygget en todelt fargesetting som fremhevet sokkelen til bygget. Da bygget fungerte som postkontor var det leiligheter i 2. etg.

Mulige tiltak: Undersøke muligheter for næring i sokkeletasjen. Vurdere fargesetting som understreker sokkeletasjen. Alternativt kan bygget vurderes revet for å utvikle et boligfortettingsprosjekt på tomte med flere boenheter (ref. ALT B).

TORVMYRVEGEN 15

Byggeår 1946

EKSISTERENDE

MULIGE TILTAK

EKSISTERENDE

HISTORISK

Bygget har tidligere huset kafé og kiosk. Takoverbygget over sokkeletasjen er ikke originalt, men gir en fin definisjon av sokkeletasjen. Annen fargesetting i sokkeletasjen underbygger sokkelen ytterligere. Det er satt inn "husmorvindu" som avviker fra originale, oppdelte vindu. Tilstanden til bygget bærer preg av behov for oppgradering.

Mulige tiltak: Tilbakeføring av originale vindu vil gi gatefasaden et mer raffinert og vertikalt uttrykk. Undersøke muligheter for næring i sokkeletasjen med tilbakeføring av originale, større vindusflater ut mot gata. Vedlikehold av fasader.

TORVMYRVEGEN 1

Byggeår 1946

EKSISTERENDE

MULIGE TILTAK

EKSISTERENDE

HISTORISK

Bygget er oppført i 1946. Sokkeletasjen huset først kiosk, og deretter bakeri som solgte “verdens beste wienerbrød og grislå”. Fasademessig framstår bygget mot gata i sin originale stand, med unntak av innsetting av “husmorvindu” på kvisten og fjerning av konstruksjonsdetaljer i kvistmønet. I gavlene er originale vinduer også erstattet med “husmorvinduer”. Bygget bærer preg av dårlig vedlikehold.

Mulige tiltak: Behov for generelt vedlikehold. Tilbakeføring av original vindusutforming på kvisten og gavlvegger. Undersøke muligheter for næring i sokkeletasjen med tilbakeføring av originale, større vindusflater ut mot gata.

VESTERDALSVEGEN 818

Byggeår 1936

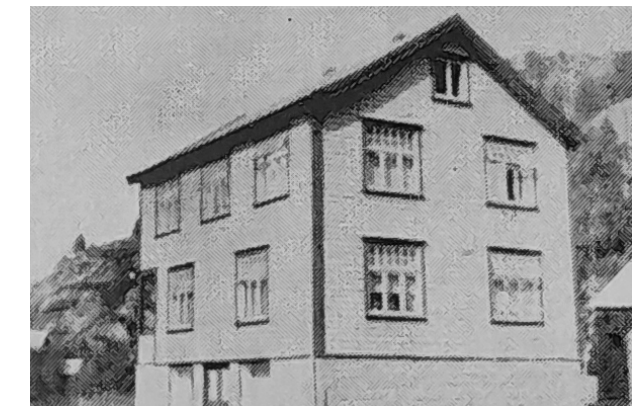
EKSISTERENDE

MULIGE TILTAK

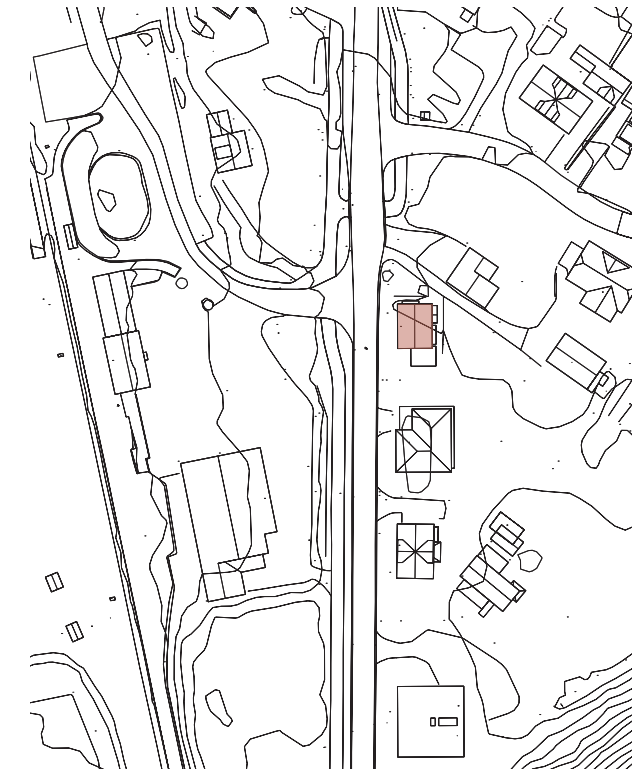
EKSISTERENDE

HISTORISK

Boligbygning oppført i 1936. Kanskje det bygget i gata, i tillegg til stasjonen og Myra 14, som fremstår mest inntakt og best vedlikeholdt.

Mulige tiltak: Ingen forslag til endring.

VESTERDALSVEGEN 810

Ukjent byggår, etter 1963

EKSISTERENDE

EKSISTERENDE

Boligbygning oppført etter 1963. Karakteristisk arkitektur inspirert av amerikansk bungalowestetikk. Bygget er en formidler av Storekvina sin historie med utvandringen til Amerika på 1900-tallet. Bygget fremstår i dårlig forfatning, med rapporterte råteskader.

Mulige tiltak: Behov for vesentlig oppgradering. Boligen står på en stor tomt på rundt 1,7 mål. Dersom byggets tilstand tilsier at riving er nødvendig, kan det vurderes et nytt fortettingsprosjekt på tomten med mulighet for flere boenheter (ref. ALT B).

Evt kunne det søkes penger og lages et prosjekt for bevaring av huset som spor etter Amerikakontakten som er et særpreg for stedet.

MULIGE TILTAK

HISTORISK

VESTERDALSVEGEN 808

Byggeår 1928

EKSISTERENDE

EKSISTERENDE

Bygg oppført i 1928. Inneholdt tidligere butikklokaler / landhandel i sokkeletasjen. Bygget bærer preg av dårlig vedlikehold. Originale vinduer er erstattet med "husmorvinduer". Innsetting av nye vinduer i sokkeletasjen er ikke utført på en måte som er i tråd med innsetting av vinduer i mur (ref. omramming i treverk).

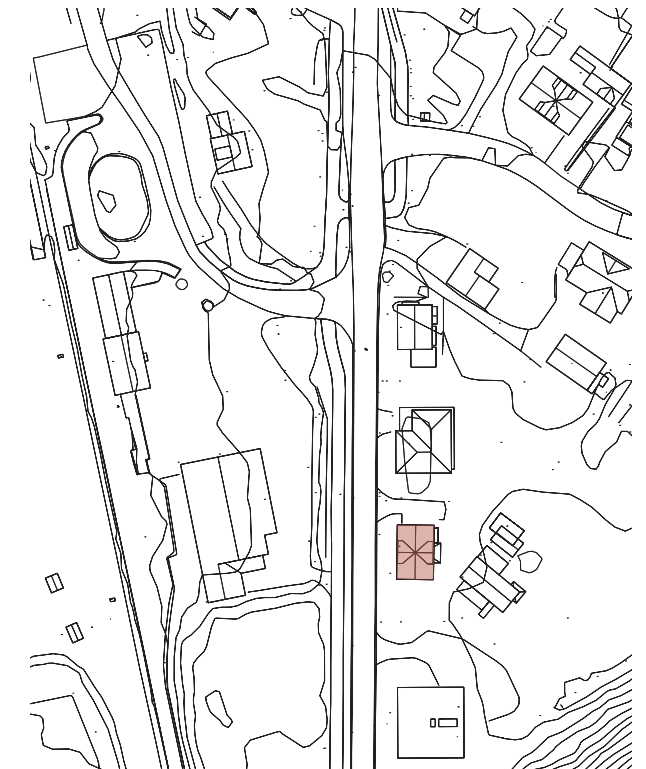
Mulige tiltak: Behov for vedlikehold. Tilbakeføring av originale vindustyper. Treomramming av vinduer i murvegg i sokkeletasjen bør fjernes og utformes med pussede smyg, slik at vinduene underordner seg resten av fasaden mot gata.

MULIGE TILTAK

HISTORISK

VESTERDALSVEGEN 804 (“LØVEHUSET”)

Byggeår 1964

EKSISTERENDE

MULIGE TILTAK

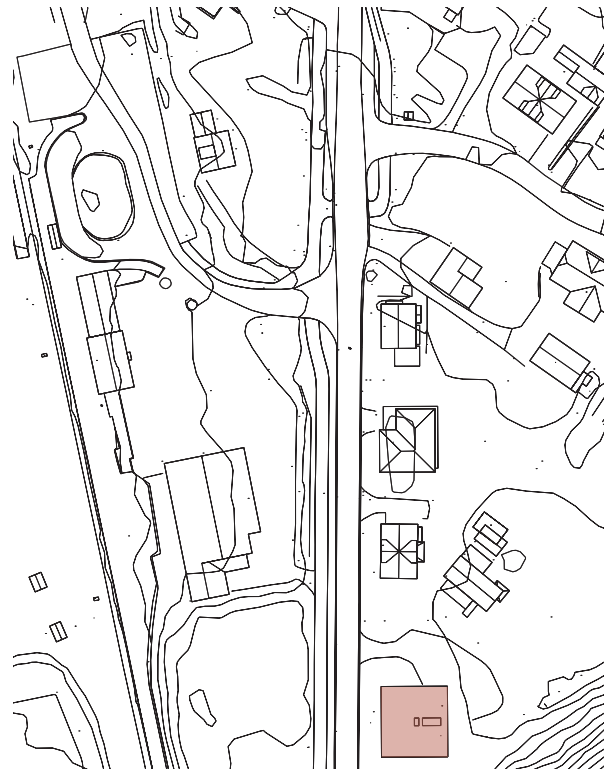
EKSISTERENDE

HISTORISK

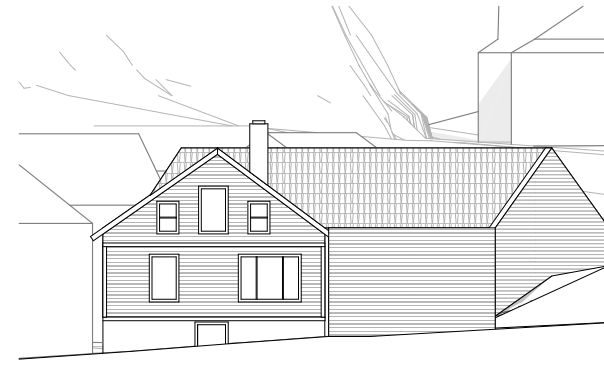
Bygg trolig oppført i 1964. Opprinnelig bygd med næringsformål i 1. etasje. Idag oppdelt i to boenheter. I likhet med Vesterdalsvegen 810 fremstår bygget som en formidler av Storekvina sin historie med utvandringen til Amerika på 1900-tallet. Tydelige amerikanske referanser i arkitektonisk utforming. Bygget fremstår i sin originale stand, men har behov for oppgradering.

Mulige tiltak: Behov for generelt vedlikehold. Om det kunne tenkes ny bruk av 1. etasjen, kunne dette vært et kult sted for doughnuthbakery, som det kom innspill om at stedet burde hatt.

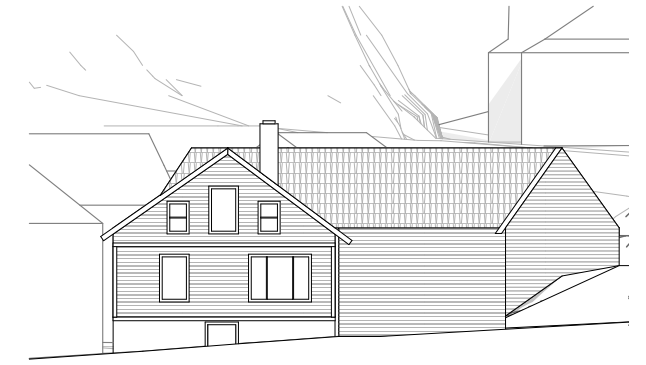

MYRA 14

Ukjent byggeår, trolig 1898

EKSISTERENDE

HISTORISK

EKSISTERENDE

HISTORISK

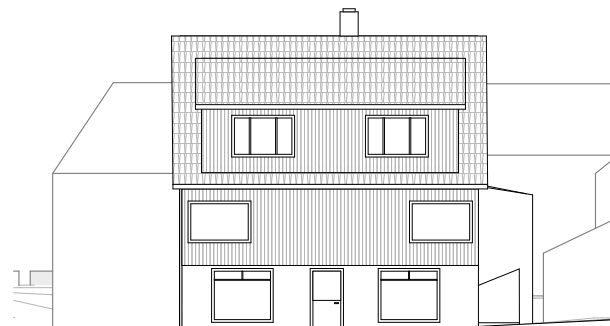
Trolig det eldste huset i gata, bygd i 1898. Bakenforliggende tilbygg har trolig kommet til seinere. Rest etter tunbebyggelsen i Myra. Fremstår i god forfatning, med relativt nytt tak. Delvis lukket fasade mot gata. Trolig en konsekvens av omlegging av vegen, hvor vegen ble lagt tettere på huset.

Mulige tiltak: Ingen forslag til endring.

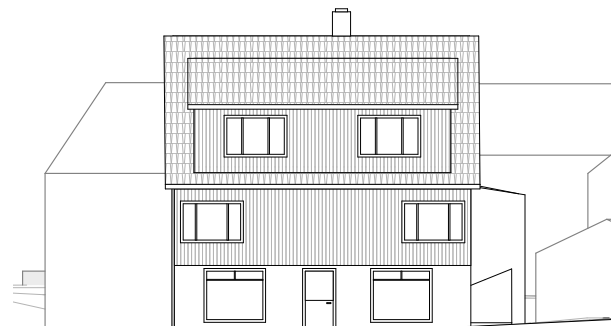

MYRA 12

Byggeår 1948

EKSISTERENDE

MULIGE TILTAK

EKSISTERENDE

HISTORISK

Bygning oppført i 1948, delvis bygd av materialer fra gamle tyskerbrakker. Har tidligere inneholdt butikkløkal i sokkeletasjen (Johnsens klesbutikk) og kafé i 2. etasje. Fasademessig framstår bygget i stor grad i original stand, med unntak av "husmorvinduer" i 2. etasje. Bygget bærer preg av dårlig vedlikehold.

Mulige tiltak: Tilbakeføring av originale vinduer i 2. etasje. Behov for vesentlig vedlikehold, oppgradering. Undersøke muligheter for gjeninnføring av næring i sokkeletasjen. Alternativt vurderes bygget revet og erstattet av nytt boligbygg med tilsvarende størrelse (ref. ALT B).

MYRA 10

Byggeår trolig 1948

EKSISTERENDE

MULIGE TILTAK

EKSISTERENDE

HISTORISK

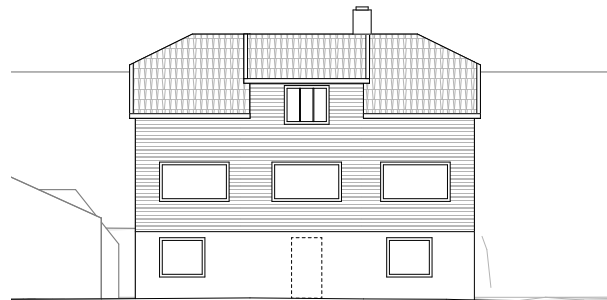
Bygning trolig oppført på 1940-tallet. Huset på et tidspunkt postkontor. Før omlegging av vegen hadde bygget et tilbygg i én etasje ut mot gata med vinduer / henvendelse mot gata. I dag benyttes bygget til bolig. Vurderes til å være i god forfatning og bra vedlikeholdt.

Mulige tiltak: Gavlfasaden mot gata fremstår i dag som veldig lukket. Undersøke mulighetene for å åpne opp denne fasaden i noe større grad med vinduer.

MYRA 4

Byggeår 1948

EKSISTERENDE

MULIGE TILTAK

EKSISTERENDE

HISTORISK

Bygg oppført i 1948. Har tidligere inneholdt kafé, og i senere tid videoutleie. Framstår i dag dårlig vedlikeholdt, med “husmorvinduer” som avviker fra original vindusutforming. Dør i sokkeletasjen er gjenmurt.

Mulige tiltak: Tilbakeføring av originale vinduer i 2. etasje vil gi bygget et mer vertikalt preg, i motsetning til de avlange “husmorvinduene” uten historisk referanse. Ferdigstilling av reparasjonsarbeider i sokkel. Kan dør tilbakeføres?

MYRA 2

Byggeår 1933

EKSISTERENDE

MULIGE TILTAK

EKSISTERENDE

HISTORISK

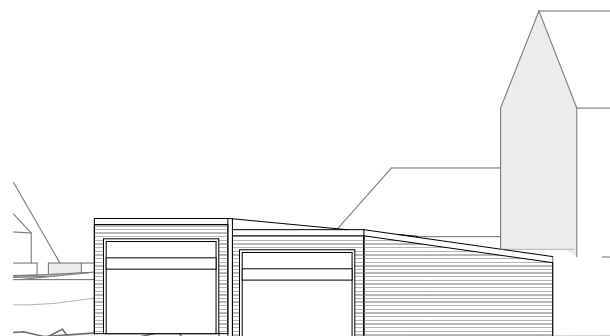
Byggeår 1933. Huset syfabrikk i gammel tid. 5 familier bodde her på det meste. I senere tid har det vært kafe, “Audun’s kiosk/kafe”. Det var et populært samlingssted for ungdom. Her var det salg av kioskvarer og gatekjøkkenmat, spilleautomater og biljard. Den ble nedlagt på begynnelsen av 2000-tallet (kilde).

Mulige tiltak: Oppgradering av bygget er underveis. Utskifting av tak og gjeninnføring av original vindusutforming på kvisten, vil i stor grad tilbakeføre bygget til sin originale utforming.

GARASJER

Byggeår før 1962

EKSISTERENDE

MULIGE TILTAK

EKSISTERENDE

HISTORISK

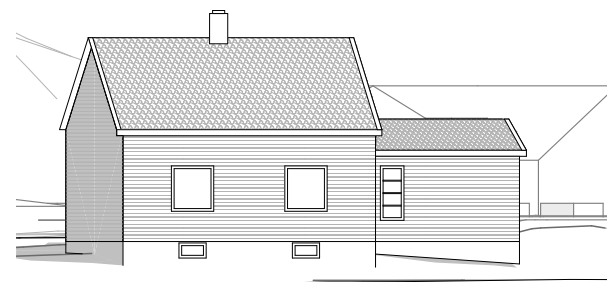
Garasjebygg oppført før 1962. Fremstår som relativt godt vedlikeholdt. Fungerte tidligere som bensinstasjon.

Mulige tiltak: Undersøke mulighetene for å gi byggene en mer utadrettet funksjon. Kunne man åpnet fasadene mer opp, og brukt byggene som del av markedsdager på Stasjonsplassen, eller som arena for andre aktiviteter? Mekkeklubb, intimkonserter, etc. Alternativt vurderes garasjene revet, og erstattet med to eneboliger på tomte (se ALT B).

VESTERDALSVEGEN 817

Byggeår ca. 1941

EKSISTERENDE

MULIGE TILTAK

EKSISTERENDE

HISTORISK

Banevokterbolig oppført rundt 1941. Benyttes i dag til bolig, og er nylig renover. Fremstår i tråd med originalt bygg, med unntak av "husmorvindu" i fasaden mot vegen.

Mulige tiltak: Vurdere innføring av historisk vindusutforming.

STASJONEN

Byggeår 1941-43

EKSISTERENDE

EKSISTERENDE

HISTORISK

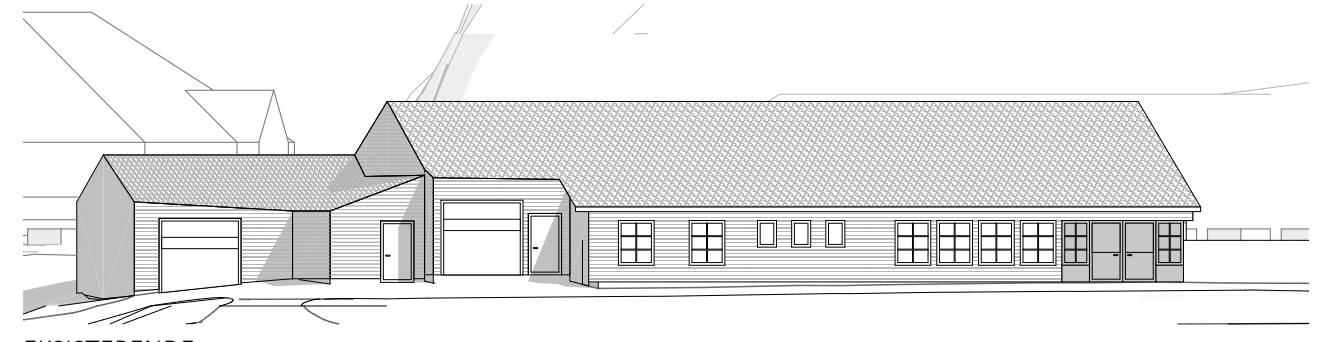
Storekvina stasjon oppført fra 1941-43. Stasjonen åpnet i 1943 da Sørlandsbanen ble åpnet fram til Moi. Tidligere hadde venterommet kafé med 5-6 ansatte. Stasjonen er i dag ubemannet. Bygget er i god forfatning og fremstår i sin originale form og uttrykk. Pakkhuset benyttes i dag som lager.

Mulige tiltak: Vurdere bruk av 2.etasje til boareal, muligens utleie for turister? Vurdere om pakkhuset kan få en mer utadrettet bruk som kan benyttes i sammenheng med markedsdager eller festivalaktivitet? Mulighet for å åpne pakkhusfasaden mer mot stasjonsplassen. Barnehage har vært nevnt.

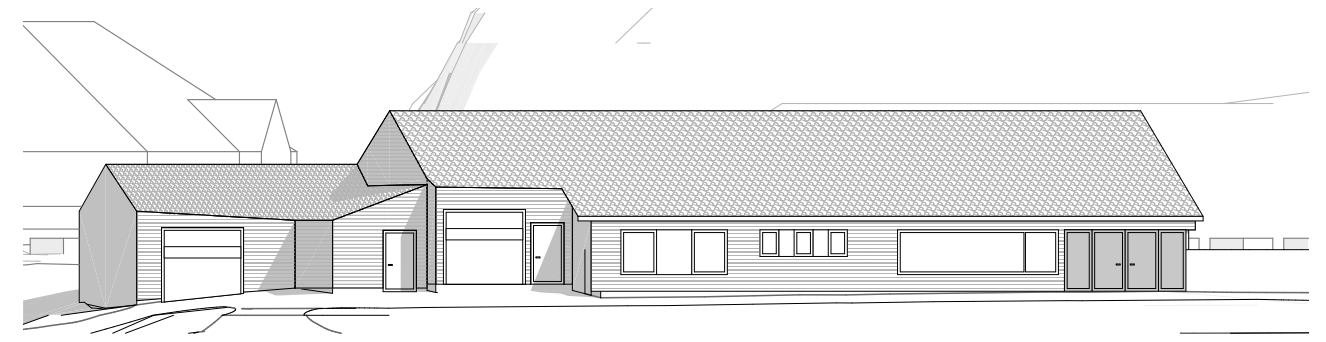

BUTIKKEN

Ukjent byggeår trolig rundt år 2000.

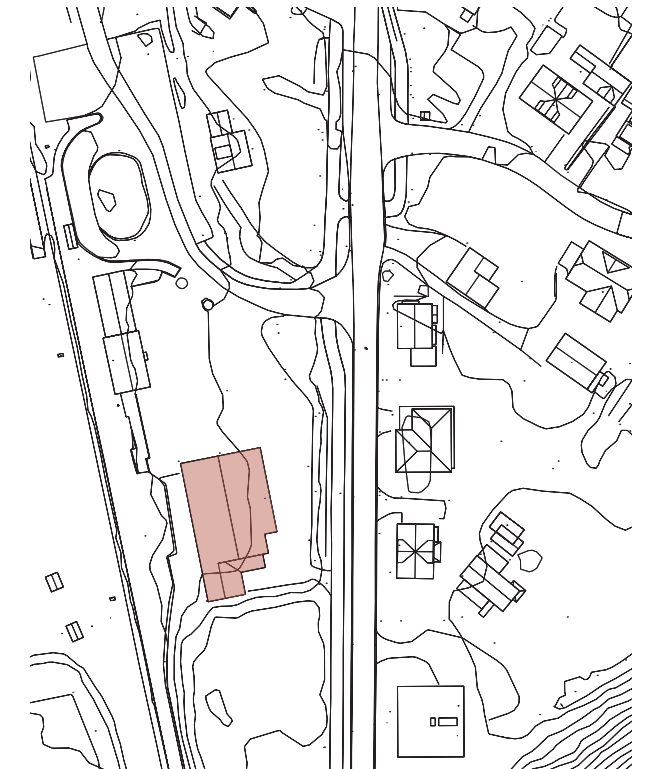
EKSISTERENDE

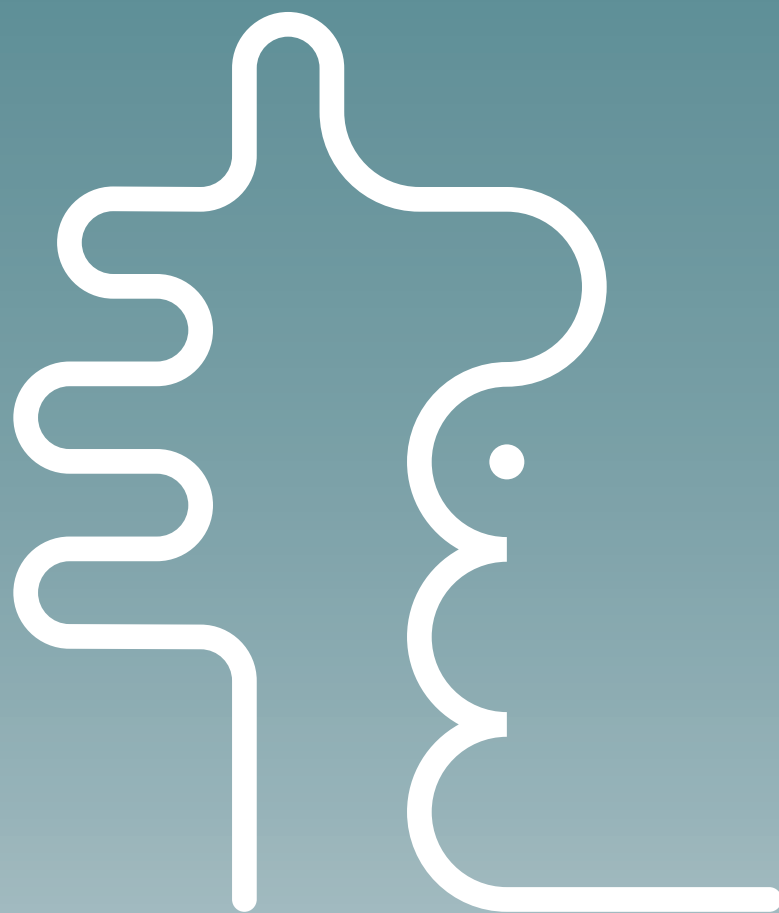
MULIGE TILTAK

Butikklokale oppført rundt år 2000. Huset da Coopbutikk. Coop la ned driften i senere år. I 2023 har bygget fått nye eiere som har pusset opp og åpnet snarkjøpbutikk med kaffekrok.

Mulige tiltak: Vurdere alternativ vindusutforming ved å samle dagens smårutede vinduer i større sammenhengende bånd. Dette for å gi bygget en mer utadrettet utforming, samt presisere at bygget er av nyere dato. Arbeide med en tydeligere henvendelse til stasjonsplassen. Ny vegføring for varelevering og sitteplasser ute er foreslått i ideskitser under løsningsforslag.

VEGEN VIDERE

STEDSUTVIKLING

Gjennom arbeidet med denne mulighetsstudien er det pekt på kvaliteter og muligheter for Storekvina. Det er utarbeidet ideskisser som kan gi inspirasjon til hvordan en utvikling med utgangspunkt i stedets kvaliteter og identitet kan skje. Men for å komme videre vil det være viktig å utvikle en helhetlig stedsutviklingsplan som tar hensyn til både kortsiktige og langsiktige mål. Planen bør inkludere områder som opprustning av gater og plasser, grønnstruktur, boligutvikling, næringsutvikling, infrastruktur, miljøhensyn og kulturtiltak.

For å lykkes med stedsutviklingsprosjekter er det to vesentlige faktorer som må være på plass: lokalbefolkningen må involveres og det må jobbes sammenhengende over flere år. Det vil være fornuftig å etablere arbeidsgrupper som deltar aktivt med innspill, som representanter for stedet og de ulike tiltakene som ønskes etablert. I tillegg må det være en prosjektledelse som har tid og rammer til å drive prosessen fremover. En stor del av den jobben vil trolig handle om å søke støtte og være aktiv pådriver og tilrettelegger for tiltak som har mulighet for å hente støtte.

I tillegg vil arbeidet med kommunens planer være viktig å bruke på en måte som bygger opp under de tiltakene det er ønske om å få til. Gjennom tverrsektoriell dialog og samhandling kan man enklere fange opp muligheter og løsninger som kan komme flere interesser til gode.

Noen fokusområder vil være sentrale for å skape god stedsutvikling:

- Sikre attraktive og funksjonelle offentlige uterom: Kommunen bør være pådriver og søke midler for å tilrettelegge attraktive og funksjonelle offentlige uterom som parker, torg, gangveier og friområder. Dette kan bidra til å skape et levende og inkluderende lokalsamfunn.

- Stimulere til næringsutvikling: Kommunen bør legge til rette for næringsutvikling gjennom støtte til gründermiljøer og innovasjonsprosjekter, samt tiltak for å styrke lokale bedrifter og arbeidsplasser. På Storekvina kunne f.eks. støtte til ombygging av lokaler som kan få en publikumsrettet næringsfunksjon i sentrum, være noe som kunne gi aktivitet i sokkeletasjer eller bygg som idag står tomme.
- Satsning på kultur og kulturarv: Det er viktig å ivareta og synliggjøre kommunens kultur og kulturarv. Dette kan gjøres gjennom å restaurere og verne om kulturhistoriske bygninger og steder, støtte og arrangere kulturarrangementer og festivaler, samt tilrettelegge for kunst og kulturtiltak i det offentlige rom.
- Bærekraftig utvikling: Kommunen bør jobbe for en bærekraftig stedsutvikling som tar hensyn til miljø, klima og sosiale forhold. Dette kan gjøres gjennom å legge til rette for grønne og miljøvennlige løsninger innenfor transport, energi og arealbruk.
- Samarbeid med private og offentlige aktører: Kommunen bør samarbeide med både private og offentlige aktører for å realisere tiltak som styrker utvikling på stedet. Dette kan være grunneiere, utbyggere, investorer, frivillige organisasjoner, nabo-kommuner og statlige myndigheter.

Gjennom en kombinasjon av disse tiltakene kan kommunen bidra til å skape attraktive og bærekraftige lokalsamfunn som legger til rette for trivsel, vekst og utvikling.

Sambruk og samlokalisering

For alle kommuner, spesielt de mindre, kan samlokalisering og sambruk være avgjørende for å utvikle vitale møteplasser som fremmer trivsel, næringsutvikling og styrker økonomien. På små steder er det særlig viktig å samle innbyggerne for å skape liv. Utfordringen ligger i å samle mennesker i en hektisk hverdag. Kontorlokaler, skole, barnehage, bibliotek, forsamlingslokaler, boligområder med fellesarealer for ulike aktiviteter, butikker,

kafeer, badeplasser/friområder og leke-/nærmiljøanlegg er alle eksempler på funksjoner som egner seg for samlokalisering. På Storekvina kan jernbanestasjonen og det ombygde stasjonsbygget med pakkhuset også bli viktige aktivitetsområder. Samtidig bør man tilrettelegge uterommene rundt butikken og stasjonen for å skape gode og tilgjengelige møteplasser for alle aldersgrupper midt i sentrum. I tillegg til samlokalisering må ulike virksomheter samarbeide og dele funksjoner med hverandre. Utvikling av slike prosjekter kan være spennende oppgaver for samskappingsprosesser.

Næringsutvikling

For å vitalisere småsteder og redusere transportbehovet er det avgjørende å styrke næringslivet i disse områdene. Næringslivet trenger møteplasser, og det er viktig å identifisere og utnytte lokale ressurser og kreativitet. Tett samarbeid mellom skole og lokalt næringsliv kan være en effektiv tilnærming for å utvikle gründermiljøer, selv i små samfunn. Et regionalt perspektiv vil være viktig for å fremme en kompetanseutvikling, som kan møte regionens framtidige behov. Regionale strategier for grønn mobilitet og digital infrastruktur er viktige elementer for en bærekraftig utvikling av arbeidsmarkedet.

Samskaping

Gjennom samskaping bringer man sammen kunnskap, ressurser og kompetanse fra innbyggere, sosiale entreprenører, foreninger og bedrifter for å utvikle felles løsninger. Det er naturlig at kommunen her fungerer som representant for fellesskapet, koordinerer sektorinteressene og sikrer kvaliteten på fellesløsningene. I små og mellomstore samfunn, hvor de fleste kjenner hverandre, kan det være gunstige forhold for samskaping, men det kan også være utfordrende på grunn av enkeltaktørers dominans.

For å lykkes med samskaping er det nødvendig med høy fag- og prosesskompetanse i kommunen. Både

arkitekter og planleggere har gode forutsetninger for å fylle slike roller, og kommunene bør i større grad tilpasse stillinger for å tiltrekke seg motiverte søkere med riktig kompetanse. Videre bør kommunene samarbeide tett med fylkeskommunen og nasjonale kunnskapsmiljøer om by- og tettstedsutvikling for å styrke kompetansen og få støtte i konkrete utviklingsprosesser. Dette kan gi stor endringskraft. Ofte er det ikke mangel på initiativ og vilje, men heller mangelen på en samlet visjon og koordinerende tiltak.

Gode eksempler

Fra rapporten “De lange linjer i stedsutviklingen”* har vi hentet ut beskrivelsen av stedsutviklingen det er arbeidet med på Iveland, siden dette er et lite sted med noen paralleller til Storekvina:

“Klare og realistiske visjoner, utstrakt medvirkning og tett samspill med næringslivet trekkes fram som suksessfaktorer når kommunene Ulstein, Mandal og Iveland forteller om hvordan de har jobbet og hva de har vektlagt i sitt arbeid med sentrumsutvikling.

Iveland er en liten kommune i Aust-Agder ca. 10 mil nord for Kristiansand. Kommunen har 1 330 innbyggere, som er spredt på de tre tettstedene Birketveit, Skaia og Vatnestrøm. Birketveit er kommunens administrasjonssenter med blant annet rådhus, skole og idrettshall, og har omtrent 350 innbyggere.

Til tross for beskjedne størrelse, er kommunens årelange satsing på sentrumsutvikling et godt eksempel på hva man kan få til selv på de minste stedene. I nært samarbeid med Husbanken og andre aktører og programmer, og med god hjelp fra Ola Roald arkitekter, har de utviklet landsbyprosjektet Åkle. Den grunnleggende ideen er å samle funksjoner og skape et sosialt tyngdepunkt i bygda. Her har kommunen samlokalisert butikk, kafe, bibliotek, interiørbutikk og steinsamling i ett felles bygg, ved siden av et nytt torg som er omkranset av leiligheter.

Tett på ligger skole, idrettshall, rådhus, kirke og bedehus, i tillegg til ny park og aktivitetsområde. I realiseringen av første byggetrinn tok kommunen en svært aktiv rolle. De bidro tungt økonomisk med kjøp av omsorgsboliger og leie av lokaler til bibliotek, i tillegg til aktiv bearbeiding av markedet gjennom å snakke med potensielle leilighetskjøpere. I tillegg til kommunens aktive rolle understreker kommunalsjef og prosjektleder Egil Mølland at støtten, kompetansen og stimuleringsmidlene de har fått utenfra har vært avgjørende for å lykkes.

Kontaktperson

Egil Mølland, kommunalsjef og prosjektleder

Iveland kommune

egil.molland@iveland.kommune.no”

**Kilde: De lange linjer i stedsutviklingen*

Sammendrag fra jubileumssamling mellom Forum for stedsutvikling og fylkeskommunene, Arendal 2018

STØTTEORDNINGER

For å dra nytte av arbeidet som nå er gjort i mulighetsstudien for Storekvina, kunne arbeidet med ny reguleringsplan for sentrum bygge videre på medvirkningsprosessen herifra. Slik kunne de neste stegene tas for å skape enighet om tiltak som kan gjennomføres og videre sikre en god arealbruk i tett dialog med lokalbefolkningen. Om man parallellt med en slik juridisk planprosess også kan jobbe med gjennomføring og støtteordninger for enklere fellestiltak knyttet til lekeområder, friområder eller badeplassen, kunne det vært positivt. Det vil alltid være enklere å få folk til å engasjere seg dersom noen tiltak også kan settes igang og gjennomføres raskt, som spleiselag og med tilskudd fra ulike eksterne støtteordninger. For å få på plass aktiviteter og “byliv” burde det i tillegg til å søke om støtte til fysiske tiltak også lages prosjekt knyttet til prosesser for å skape temporære opplevelser, aktiviteter og etablering av sosiale møtesteder.

Under er det listet opp ulike ordninger som kan sjekkes ut for å søke om støtte.

For kommunen:

- Klimasatsmidler fra Miljødirektoratet – støtte til klimatil- tak. Klimasats er en støtteordning for kommuner og fylkeskommuner som vil kutte utslipp av klimagasser og bidra til omstilling til lavutslippssamfunnet. <https://www.miljodirektoratet.no/klimasats>.
- Fylkeskommunen – stedsutvikling, regionale utviklingsmidler og trafikksikkerhetsmidler. Nasjonale tilskuddsordninger via fylkeskommunen og Kommunal- og distriktsdepartementet: https://www.regjeringen.no/no/tema/kommuner-og-regioner/by_stedsutvikling/nasjonale_tilskuddsordninger/id2908212/
- Regionalt næringsfond for Agder – Oppfølging av Regionplan Agder 2030, med tilhørende planer og strategier, er førende for prioriteringer av søknader. https://www.regionalforvaltning.no/Startside/Velkommen.aspx?Ordning_Id=2309&Cookie=0
- Distriktssenteret – samarbeidsaktør og fasilitator av prosesser. Koordinator av flere interessante program for utvikling i distrikta, som Merkur, Gnist og aldersvennlige boliger og bomiljø i distriktene. <https://distriktssenteret.no/nasjonale-satsinger/>
- Olav Thon-stiftelsen – Olav Thon Stiftelsen har siden 2013 delt ut støtte til ulike formål som er samfunnsbyggende bidrag i Norge. Styret tildeler støtte til allmennyttige formål iht. vedtekten. Stiftelsen kan støtte formål innen allmennyttige formål og erverv/oppføring av fast eiendom til bruk i allmennyttige formål. Formålene må være i Norge. <https://olavthonstiftelsen.no/allmennyttige-formal/>
- Husbanken – Husbanken jobber for å være relevant, tilføre kommunene merverdi og være en faglig støttespiller i det boligsosiale arbeidet. Tilbudet Husbanken gir til kommunene skal være basert på kommunene sine behov og består av økonomiske virkemidler, veiledning, digitale plattformer, arrangementer, informasjon og opplæring, og nettverk. <https://husbanken.no/boligsosialt-arbeid/kommunestrategi/>

- KORO – står for Kunst i Offentlig Rom og produserer, forvalter og formidler kunst i offentlige bygg og på andre offentlige arenaer. Samlingen av kunstverk er tilgjengelig for publikum på om lag tusen steder i Norge og internasjonalt. KORO gir støtte til styrking av kunstproduksjon i lokalsamfunn over hele landet. Lokalsamfunnsordninga (LOK) har søknadsfrist en gang i året. Du kan også søke KORO om støtte til kunnskapsutvikling og formidling. <https://koro.no/sok-tilskudd/sok-prosjektstotte/>

For private aktører og huseiere:

- Stiftelsen UNI – er en stiftelse med ideelt formål å fremme allmennyttig virksomhet innen skade- og miljøvern, for derved å bidra til en trygg utvikling i det norske samfunn. Stiftelsens bidrag skal i første rekke være økonomisk støtte til prosjekter og påskjønnelse til institusjoner og enkeltpersoner. <https://www.stiftelsen-uni.no/om.html>
- Kulturminnefondet – er en støtteordning for private eiere av ulike typer kulturminner. De skal bidra til å styrke arbeid med å bevare verneverdige kulturminner slik at et mangfold av kulturminne og kulturmiljø kan benyttes som grunnlag for fremtidige opplevelser, kunnskap, utvikling og verdiskaping. Private eiere av kulturminner, frivillige organisasjoner, lag og foreninger, enten de eier kulturminna selv, eller forvalter dem på vegne av andre private eiere kan søke. Kulturminnefondet kan støtte faste kulturminne, fartøy og båtar, sikringstiltak, rullende og bevegelige kulturminner, kurs og fagseminarer, formidling. Det vil være en fordel om området er regulert med hensynssone for kulturmiljø. <https://kulturminnefondet.no/>
- Sparebankstiftelsen DNB – støtter tiltak som jobber for et bedre nærmiljø for barn og unge. Tiltak innen kunst, kultur, friluftsliv, idrett, naturkunnskap, nærmiljøaktiviteter og kulturarv. <https://sparebankstiftelsen.no/sok-stotte/>
- Gjensidigestiftelsen – støtter tiltak som bidrar til gode oppvekst- og levevilkår, forebygging av ulykker og skader, felles beredskap, matglede, god fysisk og psykisk helse, møteplasser og arenaer for mestring og inkluderende felleskap. I utlysningsskalenderen lengre ned på siden finner du aktuelle utlysninger. <https://www.gjensidigestiftelsen.no/om-gjensidigestiftelsen/utdelinger/utlysninger/>
- Sparebanken Sør – er en betydelig og aktiv samfunnsaktør

i Agder, Vestfold og Telemark og på Jæren, og er levende opptatt av det som skjer i regionen. Gjennom utdeling av gaver ønsker banken å stimulere til engasjement og utvikling. De prioriterer i hovedsak tiltak for barn og unge. Gaver gis i kategoriene kultur, kompetanse, idrett, samfunn, foreninger og organisasjoner. <https://www.sor.no/felles/om-sparebanken-sor/samfunnsansvar/bidrag-til-lokalsamfunnet/gaver/>

- Kompetansemidler fra Kommunal- og distriktsdepartementet (KDD) – tilskuddsmidler til tiltak og prosjekter som bidrar til å øke kompetanse, utvikle verktøy og gode eksempler innen planlegging, kart og geodata. Prosjektene skal bidra til økt effektivitet og kvalitet på planleggingen etter plan- og bygningsloven. Arbeid på tvers av fagområder skal tilstrebes. Aktuelle søkere er organisasjoner, virksomheter og stiftelser. I tillegg kan faglige nettverk i privat og frivillig sektor søke om midler, gjerne i samarbeid med en offentlig aktør. Ordningen retter seg ikke mot offentlig sektor eller offentlige søkere. https://www.regjeringen.no/no/dep/kdd/kmd-tilskudd/kompetansetilskudd_plan_kart_geodata/retningslinjer-for-tilskuddsordningen-for-lokal-kompetanse-innen-plan-kart-og-geodata/id2549247/

Gjenbruk av gamle bygg som landhandel med lokalproduserte varer. Kunst som virkemiddel for å formidle stedets fortellinger.

- s.29_Naturlab Flatsjø og Sogevegen om Nutheim_Samarbeid med skolen i bygda om å lage en læringsarena ved elva.
- s.29_Kjerringøy ved Bodø_Bruk av kunst for å synliggjøre variasjoner i vannstand og flombevegelser i strandsona.
- s.30_Badstua Soria Moria langs Telemarkskanalen_Badstue plassert på påler ut i vannet.
- s.30_Dagsturhytter i Agder_Modulhytter plassert i hver kommune.

FORBILDER/REFERANSER

Noen eksempler og steder å hente inspirasjon fra som det er vist til i rapporten:

- s.16_Folkestadbyen i Fyresdal_Fortelling om husa i gata.
- s.25_Neslandsvatn stasjon_Bruk av stasjonsbygningen.
- s.26_Stedsans i Porsgrunn v/Grenland Friteater_Temporære opplevelser som forteller stedets historie.
- s.26_Toke Brygge_Stedsutviklingsprosjekt i Drangedal kommune.
- s.27_Konseptet Loppo_Bruk av gamle næringshaller.
- s.27_Skien Live_Festivalarrangør som bruker gamle industri- bygg til konserter og servering.
- s.28_Tvedestrand sentrum_Gate-, byroms- og sentrumsopprusting.
- s.28_Holm Landhandel og Sogevegen om Nutheim_

